ARAMIS Junior

TUDORA PIȚILĂ
CLEOPATRA MIHĂILESCU

LIMBA ROMÂNĂ

clasele I - IV

EXERCIȚII, JOCURI

Aramis

TUDORA PIȚILĂ
CLEOPATRA MIHĂILESCU

LIMBA ROMÂNĂ

clasele I - IV

EXERCIȚII, JOCURI

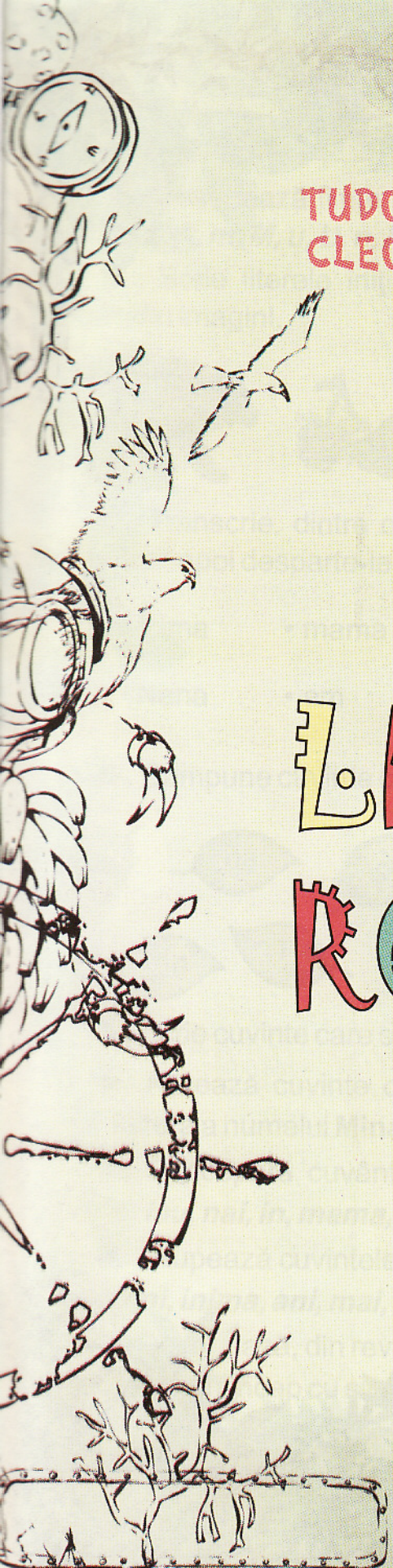

Aramis

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
PIŢILĂ, TUDORA
Limba română : clasele I-IV : exerciţii, jocuri /
Tudora Piţilă, Cleopatra Mihăilescu. - Bucureşti: Aramis Print, 2005
ISBN 973-679-276-5

I. Mihăilescu, Cleopatra

371.382:372.461+811.135.1'36:373.3

Referenţi: înv. Valentina Filip, înv. Crinela Grigorescu, înv. Aurelia Nuţu
Redactor: Angela Ilaş
Machetă grafică şi copertă: Nicuşor Petrescu
Ilustraţii: Victoria Argint, Nicuşor Petrescu, Dumitru Mariş
DTP: Irina Geambaşu
ISBN: 973-679-276-5
Copyright © 2005 **Aramis Print s.r.l.** toate drepturile rezervate
Aramis Print s.r.l. • Redacţia şi sediul social:
B-dul Metalurgiei nr. 46-56, cod 041833, sector 4,
Bucureşti, O.P. 82 – C.P. 38
tel: (021) 461.08.10/14/15; fax: (021) 461.08.09/19.
E-mail: office@edituraaramis.ro; office@megapress.ro
Departamentul desfacere: tel: (021) 461.08.08/12/13/16;
fax: (021) 461.08.09/19; E-mail: desfacere@edituraaramis.ro

SISTEMUL DE MANAGEMENT AL CALITĂŢII · CERTIFICAT · AEROQ · ISO 9001:2000 · Nr. 744

Tipărit la MEGApress holdings s.a.

a, A, m, M, u, U, n, N, i, I

1. Desenează ființe sau obiecte ale căror nume încep cu una dintre literele: ***a, A, m, M, u, U, n, N, i, I.***

2. Scrie literele inițiale ale cuvintelor care denumesc obiectele și ființele din imagini.

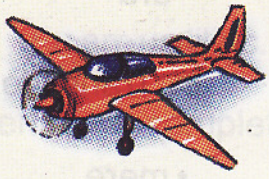

3. Transcrie, dintre cuvintele date, doar pe cele care sunt nume de persoane, apoi desparte-le în silabe.

- inima
- mama
- nai
- una
- Ani
- Nana
- am
- Ina
- Mimi
- Mia

4. Compune cuvinte cu ajutorul silabelor de pe frunzuliță.

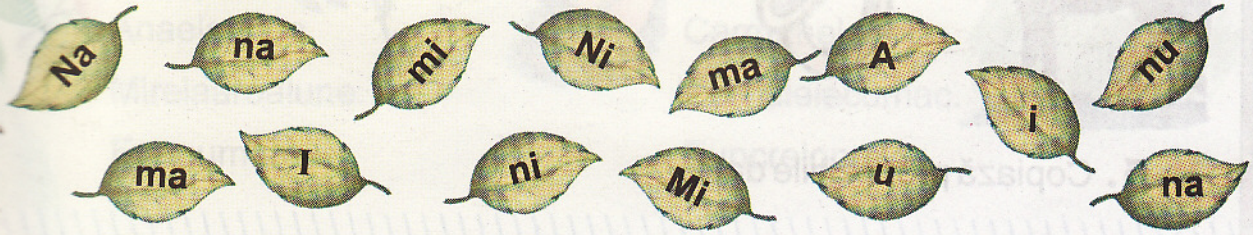

5. Scrie cuvinte care se termină cu una dintre literele: ***a, m, u, n, i.***

6. Notează cuvinte care sunt nume de persoane și care încep cu fiecare literă a numelui **Mina.**

7. Descoperă cuvântul alcătuit din literele inițiale ale următoarelor cuvinte: ***iau, nai, in, mama, ani.***

8. Grupează cuvintele următoare după numărul de silabe: ***am, Ani, ai, mina, nai, inima, ani, mai, anina.***

9. Decupează, din reviste, imagini care reprezintă obiecte sau ființe ale căror denumiri încep cu silaba **ma.** Lipește aceste imagini pe caiet.

4 e, E, r, R, o, O, c, C, ă, Ă, l, L

1. Desparte în silabe cuvintele date.

• mare • oră • maramă • Laura • roca

• ară • orar • mecanic • Alina • Elena

2. Transcrie doar cuvintele care conţin silaba **me**.

• mere • Camelia • lumea • America • oameni

• numere • Emeric • melc • camera • nimeni

3. Scrie cuvinte care se termină cu litera **ă**.

4. Denumeşte obiectele şi fiinţele din imagini.

5. Copiază propoziţiile date.

Ema e mare. Ea e cu Ion. El are un cal. Manole e la Ianca. Ei au mere.

6. Transcrie propoziţiile de mai jos.

Eu am un corn. Alina are un crin. Miron are mere.

Canarul e al meu. Lina e la nenea Ene. Corina e cu Ileana.

7. Scrie propoziţiile de mai jos, după model.

Eu am un măr. Mărul e al meu.

Eu am o cană.	El are un cal.	Ea are un ou.
Ei au un orar.	Ele au un nuc.	Eu am un liliac.

8. Alege, de pe frunzuliţe, cuvintele potrivite pentru a completa propoziţiile.

El are un măr .... (moară / om)

Cana Alinei e .... (acolo / auriu)

Călin e un .... (mere / Ioanei)

Cornel e la ....

Marin a luat ....

Camera ... e mare.

9. Desparte cuvintele pentru a obţine propoziţii.

Inaareunmac.	Mărulmeueauriu.
Anaelamine.	Carmenelanoi.
Mirelaarealune.	Cornuleiecumac.
Eunoumare.	Euncreionmic.

10. Ordonează cuvintele date pentru a alcătui propoziţii.

- cu, e, Elena, Mirela.
- Carmen, la, e, noi.
- inelul, E, Mariei.
- are, nouă, Aurică, mure.

11. Alcătuieşte propoziţii cu ajutorul cuvintelor care denumesc fiinţe.

- ramă
- Rică
- oul
- calul

12. Continuă după model.

Cana Anei e mică.
Cum e cana Anei?

Mărul Anei e auriu.
Moara lui Miron e mare.
Nenea Romică e mare.
Canarul Aurei e mic.

13. Selectează doar numele fetelor. Alcătuieşte propoziţii cu ajutorul acestor cuvinte.

• Coman • Monica • Ionela • Onu • Onica • Mioara

14. Completează ca în model.

măr – mere • cameră • creion • corn
• mură • inimă • camion

15. Alege cuvântul nepotrivit ca înţeles din fiecare şir şi alcătuieşte câte o propoziţie.

• canar, rac, cocor, lac

• mură, ou, măr, nucă

16. Scrie nume de băieţi, după model.

Alina – Alin • Călina • Ionela • Cornelia
• Marina • Mirela • Ioana

17. Schimbă ordinea literelor pentru a obţine cuvinte noi. Alcătuieşte propoziţii cu ajutorul cuvintelor obţinute.

are – era – aer • rac • lac • ai • rama

ce Ce

1. Desparte în silabe cuvintele de mai jos.

- cer
- cere
- rece
- Celina
- elice
- ceai
- ceară
- Cerna

2. Transcrie următoarele propoziţii. Subliniază grupul de litere **ce**.

Marcela e cu Mircea.

Cerul e cu nori.

Ei au cerc. Cercul e mare.

Celina ia cerneală.

3. Denumeşte obiectele din imagini.

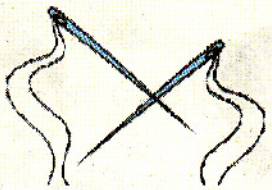

4. Scrie cuvinte care încep, conţin sau se termină cu grupul de litere **ce**.

5. Alcătuieşte propoziţii cu ajutorul cuvintelor: ***Marcela, Celina, Mircea***.

6. Completează propoziţiile folosind cuvintele de pe frunzuliţe.

Norul e pe ....

Eu ... ceai.

7. Copiază următoarele propoziţii, apoi formulează întrebări pentru care ele sunt răspunsuri.

Mircea e măricel.
Ceaiul e rece.
Marcel e măcelar.
La măcelărie are carne.

t, T s, S

1. Denumeşte obiectele din imagini, apoi alcătuieşte propoziţii cu fiecare cuvânt.

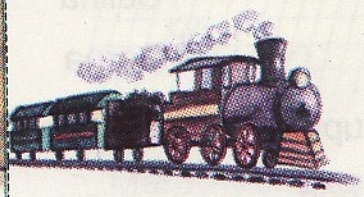

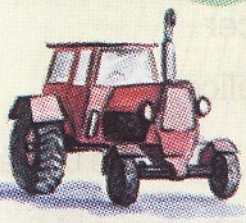

2. Notează cuvinte care încep, conţin sau se termină cu litera **s**.

3. Scrie nume pentru persoanele din imagini. Foloseşte în scrierea numelor şi literele **s**, **t**.

4. Alcătuieşte propoziţii cu ajutorul numelor scrise la exerciţiul anterior, apoi desparte cuvintele în silabe.

5. Asociază cuvintelor date, însuşirile potrivite din coloana din dreapta.

tort	mic
cer	acră
castel	mare
sanie	mică
salată	imens
nasture	senin

6. Transformă numele băieţilor în nume de fete.

Sorin–Sorina • Cristi • Sică • Tinel • Constantin

p, P v, V

1. Transcrie doar cuvintele care conţin cel puţin una dintre literele **p**, **v**.

• salată • parc • navă • covor • pastă • privire • val
• lapte • avion • vesel • vineri • poveste • vioară • cap

2. Grupează cuvintele de mai sus după numărul de silabe.

3. Numeşte obiectele şi fiinţele ilustrate.

4. Scrie nume de fete care încep cu litera **V** şi nume de băieţi care încep cu litera **P**.

5. Răspunde la întrebări cu ajutorul imaginilor.

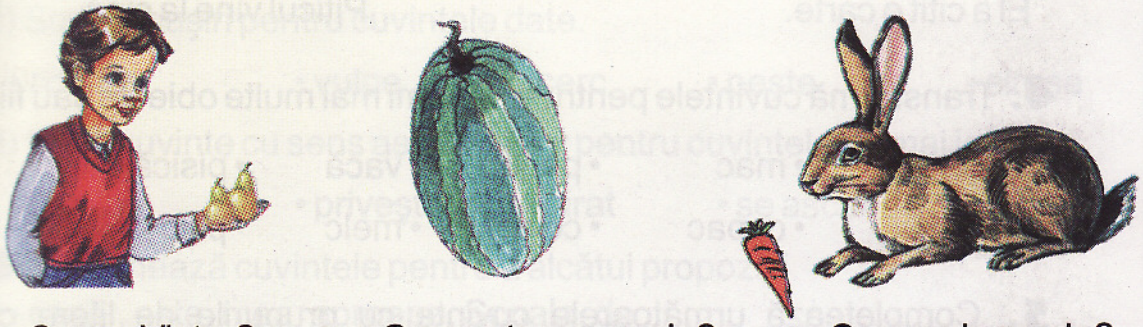

• Ce are Victor? • Cum este pepenele? • Ce vrea iepurele?

6. Alege numele anotimpurilor în care se aud sunetele **p** sau **v**, apoi alcătuieşte propoziţii cu aceste cuvinte.

7. Alcătuieşte propoziţii despre:

• pisică; • păsări; • covor;
• copil; • vapor; • vioară.

8. Scrie propoziţii la sfârşitul cărora să se afle cuvintele date.

• Vasile • Petre • Lavinia • Vera

10 ci Ci

1. Desparte în silabe cuvintele date.

- Lucian
- Maricica
- Cicerone
- cineva
- cinci
- Cecilia
- ciocolată
- pitici
- aici
- maci

2. Alcătuieşte propoziţii folosind numele obiectelor şi fiinţelor din imagini.

3. Formulează întrebări, după model.

La ora cinci a venit Valentin. Cine a venit la ora cinci?

Maricica pleacă la circ.

El a citit o carte.

Ea a cumpărat papuci.

Piticul vine la cină.

4. Transformă cuvintele pentru a denumi mai multe obiecte sau fiinţe.

rac–raci

- mac
- papuc
- vacă
- pisică
- copac
- colac
- melc
- pitic

5. Completează următoarele cuvinte cu grupurile de litere **ci, Ci,** desparte-le în silabe, apoi alcătuieşte propoziţii cu ele.

ara●● nu●●le Lu●●ca ●●prian ma●●nă ●●tire re●●

6. Descoperă cuvintele din careu, apoi transcrie-le pe caiet.

L	U	C	I	C	A	V	P	C	A
R	C	I	C	E	R	O	N	E	L
M	T	N	E	R	P	A	U	R	M
V	E	C	I	N	U	L	C	U	O
E	M	I	C	I	T	R	I	L	P

A	I	C	I	P	I	T	I	C	I
M	R	I	P	L	E	C	A	L	O
A	F	C	I	N	E	V	A	U	N
C	D	I	V	S	T	A	U	C	O
I	O	A	R	I	C	I	R	I	I

1. Copiază textul de mai jos.

Dorina are un pisoiaș. Numele lui este Dodo. El este tare simpatic. Privește mirat un șoarece. Apare și un cocoș roșcat. Dodo se sperie. Se ascunde repede. Șapte puișori vin după cocoș.

2. Rezolvă cerințele date.

a) Selectează din textul de mai sus cuvinte formate din: o silabă, două silabe, trei silabe.

b) Alcătuiește alte propoziții cu ajutorul cuvintelor care sunt nume de ființe.

c) Scrie însușiri pentru cuvintele date.

• cocoș • vulpe • cerc • pește • cireșe

d) Scrie cuvinte cu sens asemănător pentru cuvintele de mai jos.

• pisoiaș • privește • mirat • se ascunde • repede

3. Ordonează cuvintele pentru a alcătui propoziții.

• casă., este, mea, aproape, Școala, de

• un, pisoiaș, Șoșonel, este, șiret .

4. Scrie propoziții în care fiecare cuvânt să înceapă cu litera indicată.

5. Formulează întrebări pentru propozițiile următoare.

Peștele din acvariul Dianei este auriu. Șapca Dorinei este roșie.

Mișu are șase mașini. Șandru a cumpărat cireșe.

12 î, Î â

1. Răspunde la întrebările de mai jos.

Cum se numeşte patria ta? Cum se numesc locuitorii României?

2. Scrie cuvinte care încep cu litera **î** şi cuvinte care conţin litera **â**.

3. Completează cuvintele cu una dintre literele **î** sau **â**.

•nainte	p•ine	•mpreună	lăm•ie
m•ine	•nc•ntat	s•rmă	•nsetat
•ndată	l•nă	•nt•i	•ncurcat

4. Selectează, din coloanele alăturate, cuvintele potrivite pentru a obţine propoziţii.

Mie îmi plac ... populare	întâi	cântecele
...vom cumpăra	în	româneşti
...curtea şcolii este un plop	înalt	pâine

5. Răspunde la întrebări cu ajutorul imaginilor.

Ce animal are copilul? Unde sunt creioanele colorate?

6. Găseşte cuvinte cu înţeles opus cuvintelor de mai jos.

• încet • înainte • scund • a terminat

7. Dezvoltă propoziţiile următoare adăugând câte unul, două sau mai multe cuvinte.

Sandu mănâncă. Vlad cântă.

b, B j, J

1. Copiază cuvintele de mai jos.

bine barbă cojoc joc
cablu Barbu Jana ajut

2. Desparte cuvintele date în silabe.

- bicicletă
- bijuterie
- bujori
- jucărie
- vijelie
- Jidoveanu

3. Alege cuvinte de la exerciţiul anterior şi alcătuieşte propoziţii.

4. Înlocuieşte prima literă a fiecărui cuvânt cu **b** sau **j** pentru a obţine cuvinte noi.

loc–boc–joc • saltă • car • Deni

5. Răspunde la întrebări cu ajutorul imaginilor.

Cum este barba bunicului?

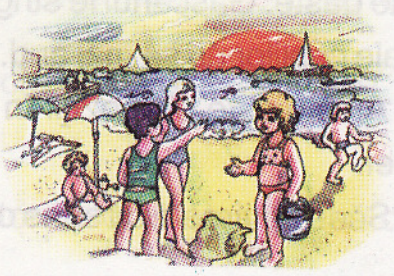

Unde sunt Jorj şi Bianca?

6. Scrie cuvintele descoperite în careu.

R	J	U	C	A	U	S	A
T	E	V	O	B	D	A	E
B	L	A	J	A	R	L	I
M	S	J	O	C	U	A	O
A	P	U	C	E	J	J	U

B	A	R	C	A	R	N	D
U	C	O	L	A	J	P	O
N	A	E	B	A	R	A	J
I	D	B	A	R	B	A	C
C	A	B	A	N	A	L	S

14

h, H g, G

1. Desparte în silabe cuvintele care conţin literele **g, h, G, H**.

- gutuie
- guler
- Andrei
- Horia
- mohorât
- mărgăritar
- pahar
- Grigore

2. Scrie însuşiri pentru obiectele şi fiinţele ilustrate.

3. Notează, într-un tabel asemănător, cuvinte care să conţină una dintre literele **h** sau **g**.

nume de copii	plante	animale	obiecte

4. Transcrie textul, apoi rezolvă cerinţele.

Horia şi Gabriela merg la bunici. Ei locuiesc în comuna Hotarele. Bunicii au multe gâşte. Gâscanul le strigă tot timpul. Gâştele răspund în cor. Hohotele de râs ale copiilor nu se mai aud. Gălăgia gâştelor este mult mai mare.

a) Alcătuieşte propoziţii în care să foloseşti numele copiilor şi numele comunei.

b) Scrie cuvintele cu sens opus pentru: ***merg, râs, nu, gălăgie, mare.***

5. Alcătuieşte propoziţii cu ajutorul cuvintelor date.

- colegă
- gândacul
- nehotărât
- Horia
- Grigorescu
- arhitect
- harnici
- aleargă

6. Transcrie doar propoziţiile adevărate.

Razele soarelui sunt galbene.

Gutuile se coc toamna.

Iarna ne îmbrăcăm cu haine groase.

Eu am un hotel la mare.

ge Ge

1. Denumeşte obiectele ilustrate.

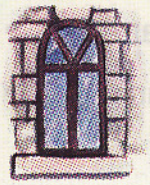

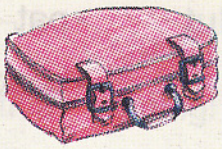
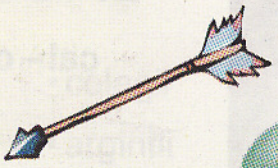

2. Copiază cuvintele de mai jos, apoi alcătuieşte propoziţii doar cu numele de băieţi.

Eugenia Gelu George

3. Scrie propoziţii după modelul următor.

Eu aleg. El alege. • Eu merg. • Eu culeg. • Eu sparg.

4. Formulează propoziţii după model.

El culege. Ei culeg. • El strânge. • El ajunge. • El se retrage.

5. Alcătuieşte propoziţii la începutul cărora să se afle cuvintele ***alege, plânge, culege, ajunge.***

6. Notează cuvinte cu sens asemănător celor date, care să conţină grupul de litere **ge**.

• adună • soseşte • poveste • separă

7. Transcrie textul, apoi desparte în silabe cuvintele care conţin grupurile de litere **Ge** sau **ge**.

Este iarnă. Ninge destul de des. Este un ger năprasnic.

Gelu şi Eugenia merg pe derdeluş. Este veselie mare. Copiii se bat cu bulgări de nea. Eugenia cade. Ea plânge.

Gerul îi goneşte acasă pe copii.

16

ţ, Ţ z, Z

1. Transformă cuvintele date, după model.

cal – căluţ • pat • mână • Dan • urs
• coadă • vacă • ban • slab

2. Răspunde la întrebări pe baza imaginilor.

• Cu ce este încălţat motanul?

• Dar gâscanul?

3. Continuă ca în model.

verde – înverzit • cald • zăpadă • zece

4. Notează cuvinte cu înţeles asemănător celor date.

• patrie • perete • strigă • jurnalist • omăt • observă

5. Alcătuieşte propoziţii în interiorul cărora să se afle cuvintele de mai jos.

• cozonac • raţele • zebra • zgomot • veveriţă • învaţă

6. Scrie nume de persoane care încep cu una dintre literele Ţ sau Z.

7. Alege, din coloanele alăturate, cuvintele potrivite pentru a completa propoziţiile.

… zboară în … .	• văzduh	• ţara
România este … mea.	• zambilele	• berzele
…înfloresc primăvara.		

8. Dintre proverbele cunoscute de tine, alege câteva în care să existe cuvinte ce conţin literele ţ sau z.

gi Gi

1. Desparte în silabe cuvintele de mai jos.

• regină • Gina • covrigi • fulgi • colegii
• tragi • pagină • gimnastică • mingi • argintii

2. Transformă cuvintele, după model.

culeg–culegi • aleg • trag • plâng • alerg

3. Denumeşte obiectele din imagini, apoi alcătuieşte propoziţii folosind numai cuvintele care conţin grupul de litere **gi.**

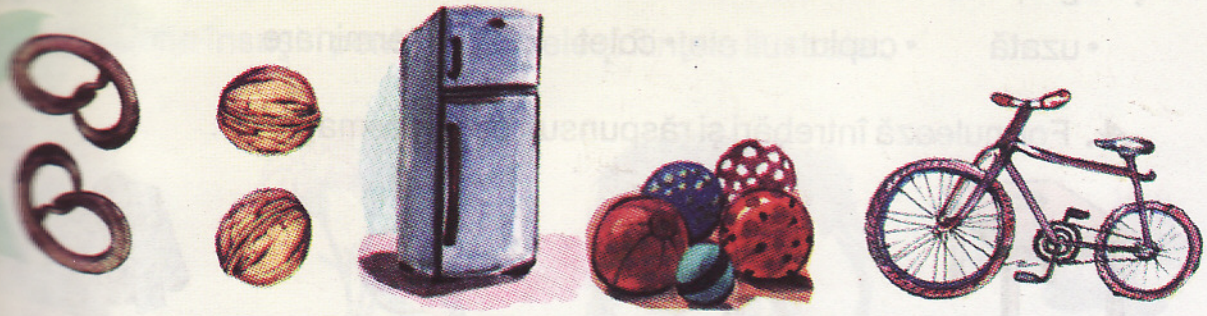

4. Formulează cât mai multe întrebări pentru următoarele răspunsuri.

Noi suntem în sala de gimnastică.

Tricoul Ginei este argintiu.

Sergiu lucrează la bârnă.

Georgiana se va întâlni cu nişte colegi.

5. Alcătuieşte propoziţii în care să foloseşti expresiile date.

• sunet gingaş • vaza argintie • clasă gălăgioasă

18

che Che

1. Copiază cuvintele de mai jos.

Costache Tache chemare
pachet rachetă jachetă

2. Desparte în silabe cuvintele date.

• cheie • ochelarii • pereche • Iordache

3. Caută în dicţionar cuvinte cu înţeles asemănător celor date, care să conţină grupul de litere **che**.

• uzată • cuplu • colet • terminare

4. Formulează întrebări şi răspunsuri pe baza imaginilor.

5. Transcrie forma corectă a cuvintelor de mai jos.

perece – pereche	cheamă – ceamă	urece – ureche
pacet – pachet	eticetă – etichetă	rachetă – racetă

6. Scrie propoziţii în care cuvântul ***rachetă*** să aibă înţelesuri diferite.

7. Formulează cât mai multe întrebări pentru propoziţiile date.

Caietul lui Costache are o etichetă galbenă.
Jacheta lui Tache este veche.
Chelaru a primit un buchet de bujori.
Ochelarii sunt în acest pachet.

1. Desparte în silabe cuvintele de mai jos.

- farfurie
- Florescu
- femeie
- cafea
- trandafiri
- flori
- Flori
- pantofii

2. Caută în dicţionar cuvinte cu înţeles asemănător celor date, care să conţină litera **f**.

- teamă
- vâlvătaie
- stricat
- gingaş
- rămuros
- zbucium
- neadevărat
- salariu

3. Alcătuieşte propoziţii în care cuvântul **foaie** să aibă înţelesuri diferite.

4. Scrie însuşiri pentru obiectele şi fiinţele ilustrate.

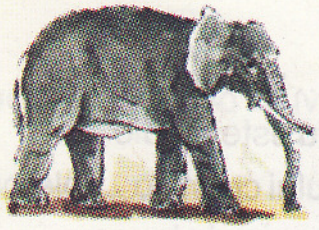

5. Alcătuieşte propoziţii astfel încât în fiecare să existe câte două cuvinte care conţin litera **f**.

6. Corectează propoziţiile date.

Florica şi mama face mâncare de fasole.

Fetele a fost afară în grădiniţa de flori.

7. Ordonează cuvintele din fiecare şir, pentru a obţine propoziţii.

- Ştefan, a, cel, fost, domnul, Mare, Moldovei .
- avea, o, Moşul, frumoasă, fată, bună., şi

chi Chi

1. Desparte în silabe cuvintele date.

• rochiţă • închipuire • chip • chirurgie
• Aşchiuţă • închidere • chin • Chiriac

2. Continuă după model, apoi alcătuieşte propoziţii cu ajutoru cuvintelor obţinute.

veche – vechi • pereche • ureche • ridiche

3. Scrie cuvinte cu sens asemănător celor date, care să conţină grupul de litere **chi.**

• căciuliţă • înfăţişare • suferinţă • salcie • plătit

4. Alege, din coloană, cuvintele potrivite şi completează propoziţiile de mai jos.

Paraschiva ... uşa dormitorului. • chirurg
Tatăl lui Chivu este medic .... • chitară
Pe malul lacului creşte o ... pletoasă. • închiderii
Am ajuns la magazin la ora .... • răchită
El cântă zilnic la .... • deschide

5. Alcătuieşte propoziţii folosind cuvântul **ochi**, pe baza imaginilor.

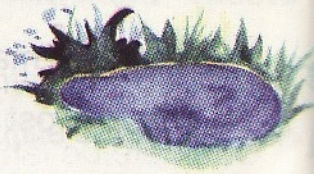

6. Formulează întrebări pentru propoziţiile date.

Paraschiva a cumpărat ridichi. În chiuvetă sunt cinci farfurii.
Colegul meu are un chip plăcut. Ochii lui Chiriac sunt căprui.

ghe Ghe

1. Scrie cuvintele care denumesc obiectele din imagine.

2. Desparte în silabe cuvintele date, apoi alcătuieşte propoziţii cu cele care sunt nume de persoane.

- gherete
- gheare
- Anghelina
- îngheţate
- înghesuit
- Gheorghe
- dulgherul
- dezgheţat

3. Scrie cât mai multe cuvinte folosind modelul dat.

a îngheţa – îngheţat – neîngheţat – îngheţare

- a înghesui

4. Completează spaţiile punctate folosind cuvintele din coloana alăturată, pentru a obţine propoziţii.

Ghetele sunt aşezate în acel ... al camerei.	• ghem
Vara mănânc ... cu ciocolată.	• ungher
Gheorghe îşi lustruieşte	• îngheţată
Ariciul seamănă cu un ... cu ţepi.	• ghetele

5. Formulează cât mai multe întrebări pentru propoziţiile date.

Îngheţata este foarte gustoasă. Gheorghe este un elev cuminte.

Ghemele de lână sunt colorate. Covoraşul din gherghef este frumos.

6. Caută în dicţionar cuvinte cu sens asemănător celor date, care să conţină grupul de litere **ghe**, apoi alcătuieşte propoziţii cu acestea.

- grindină
- dalie
- aisberg
- lunecuş
- cocoloş

ghi Ghi

1. Scrie nume de persoane care încep cu grupul de litere **Ghi** sau conţin grupul de litere **ghi**, apoi alcătuieşte propoziţii cu aceste cuvinte.

2. Desparte în silabe cuvintele date.

- ghirlandă
- înghiţit
- ghimpi
- unghie
- ghinion
- ghicitoare
- ghid
- ghionoaie

3. Transcrie textul de mai jos, apoi subliniază cuvintele care conţin grupurile de litere **ghi**, **Ghi.**

Ghiţă şi Gherghina merg la pădure. Gherghina face o ghirlandă de flori.

Ghiţă vede un arici. Acesta este ca un ghem de ace. Ghimpii săi sunt foarte deşi.

O ghionoaie se aude printre crengile copacilor. Gherghina îşi rupe o unghie. Acesta a fost ghinionul ei.

4. Alcătuieşte propoziţii în care cuvintele **ghiveci** şi **ghid** să aibă înţelesuri diferite.

5. Transcrie întrebările de mai jos, apoi formulează răspunsuri pentru ele.

În ce anotimp înfloreşte ghiocelul?

Ce culoare are ghiozdanul tău?

Cui îi plac ghindele?

6. Scrie cuvintele descoperite în careu.

R	D	E	G	E	T	E	C	B	C
P	G	H	E	T	E	V	H	F	G
M	O	I	R	O	C	H	I	E	J
P	A	R	C	H	E	T	P	H	L
S	U	P	A	U	N	G	H	I	E

A	Î	N	G	H	E	Ţ	A	T	A
P	C	S	R	M	E	R	G	E	I
O	E	C	H	I	C	I	U	R	Ă
E	R	G	H	E	R	E	T	A	H
F	E	G	H	I	M	P	E	T	V

x, X, k, K, q, Q, y, Y

1. Desparte în silabe cuvintele de mai jos.

- examen
- Alexandra
- exigent
- excursie
- există
- Axinte
- Miki
- excepţional
- explicit
- Karla
- Roxana
- yală

2. Caută în dicţionar cuvinte cu sens asemănător celor date, care să conţină litera **x**.

- admirabil
- surplus
- model
- lămurire

3. Alcătuieşte propoziţii folosind cuvintele date.

- Woody
- Quebec
- kilogram
- kiwi
- yală
- kaki
- Jerry
- spray

4. Răspunde la întrebări.

Ce este xeroxul?

Ce faci tu în week-end?

Unde se află oraşul New York?

Cine este Mickey Mouse?

5. Notează numele:

a) unor actori cunoscuţi de tine;

b) unor personaje din desenele animate.

6. Alege, pentru animalele ilustrate, nume care să conţină cel puţin una dintre literele **x, k, q, y**.

ŞTIU SĂ SCRIU ŞI SĂ CITESC!
Grupurile de litere ce, Ce, ci, Ci

1. Denumeşte obiectele din imagini.

2. Desparte în silabe cuvintele de mai jos.

- saci
- începătoare
- cicoare
- trecere
- gâlceavă
- macină
- înţelepciune
- circulaţie

3. Notează cuvinte care sunt nume de persoane şi care conţin grupurile de litere **ce**, **ci**.

4. Scrie cuvinte înrudite cu **a cere** şi **a citi**.

5. Combină silabele pentru a obţine cuvinte.

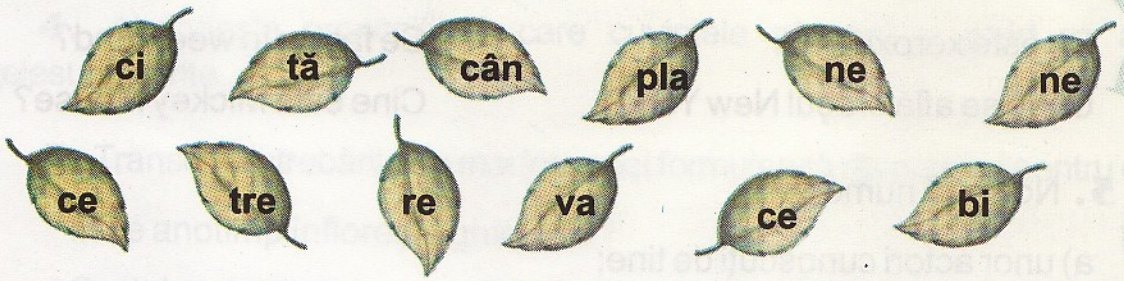

6. Alcătuieşte propoziţii folosind cuvintele date, apoi scrie cuvinte cu înţeles asemănător cu acestea.

- cişmea
- cireadă
- cereale
- cergă

7. Scrie după dictare.

Cerul este senin. Soarele străluceşte cu putere. Nici un nor nu este pe cer. Cecilia şi Marcel admiră florile de cicoare. Niciodată nu au văzut ceva mai frumos.

Grupurile de litere ge, Ge, gi, Gi

1. Desparte în silabe cuvintele de mai jos.

• culegere • rugină • geamantan • margine
• geamgiu • macaragiu • rugi • înţelege

2. Completează ca în model.

aleg – alegi – alege • trag • înţeleg • dreg

3. Alcătuieşte propoziţii la sfârşitul cărora să se afle cuvintele date.

• Angela • înger • George • sânge • rugină • pagină

4. Notează cuvinte cu înţeles asemănător celor date.

• ager • agitat • fraged • degeaba • fragil • gem

5. Selectează forma corectă a cuvintelor şi alcătuieşte enunţuri.

geam – giam geamăt – giamăt giene – gene
giem – gem gieroasă – geroasă mingie – minge

6. Formulează propoziţii în care fiecare cuvânt să conţină unul dintre grupurile de litere **ge** sau **gi**.

7. Combină silabele următoare pentru a forma cuvinte.

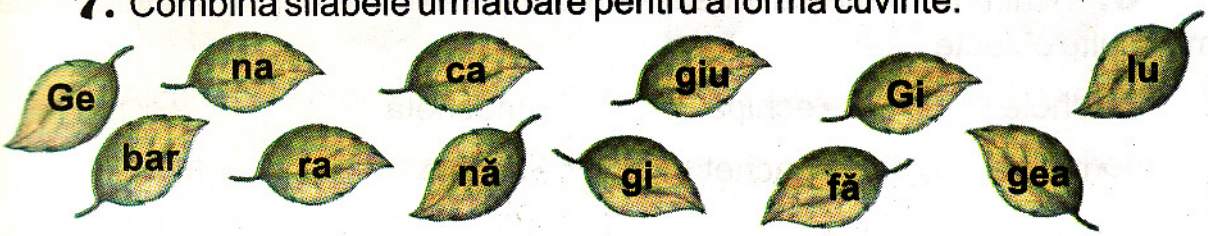

8. Scrie după dictare.

Gelu şi Georgeta merg la pădure. Ei vor să caute fragi. Rugii sunt plini de ţepi. Gelu trage crenguţele spre Georgeta. Aceasta culege fragi mulţi. Vrea să facă gem. Fetiţa se înţeapă. Scoate un geamăt de durere.

Grupurile de litere che, Che, chi, Chi

1. Selectează forma corectă a cuvintelor de mai jos şi alcătuieşte propoziţii cu acestea.

cheamă – chiamă	roche – rochie	chiar – chear
chieie – cheie	jachietă – jachetă	veche – vechie

2. Alege cuvinte care denumesc obiecte sau nume de persoane şi care conţin grupurile **che** şi **chi**, apoi alcătuieşte enunţuri cu acestea.

3. Notează cuvinte cu înţeles asemănător celor date, astfel încât să conţină unul dintre grupurile **che** sau **chi**.

• arătos • încuiat • ospătar • petrecere • ambalat

4. Scrie toate posibilităţile de despărţire în silabe, la sfârşit de rând, a cuvintelor date.

• chitară • Costache • chiar • chenar

5. Înlocuieşte punctele cu grupurile de litere **che** sau **chi**, pentru a obţine cuvinte.

ridi●●●	un●●●	e●●●r	ti●●●e
●●● iţă	muş●●●	●●●c	ti●●●t

6. Schimbă forma cuvintelor următoare astfel încât să denumească mai multe obiecte.

• cheie	• echipă	• mochetă
• rochie	• pachet	• aşchie

7. Scrie după dictare.

Chiriac urmăreşte un film vechi. Petrache şi Paraschiva fac o machetă. Chitara lui Costache este împachetată. Nichita a cumpărat un buchet de chiparoase.

Grupurile de litere ghe, Ghe, ghi, Ghi

1. Desparte în silabe cuvintele de mai jos.

• gheaţă • unghie • Anghelina • ghinde
• ghicitoare • ghiveci • deghizat • baghetă

2. Înlocuieşte punctele cu grupurile de litere **ghe** sau **ghi** pentru a obţine cuvinte.

●●●motoc în●●●ţit stin●●●e
ne●●●nă su●●●ţă stin●●●rit

3. Scrie cuvinte care să conţină unul dintre grupurile de litere **ghe, ghi**.

4. Selectează forma corectă a cuvintelor şi alcătuieşte propoziţii cu ele.

ghete – ghiete jaghetă – jachetă ghiemuit – ghemuit
ghiozdan – gheozdan lighian – lighean înghesuit – înghiesuit

5. Formează cuvinte cu ajutorul silabelor date.

6. Alcătuieşte propoziţii în interiorul cărora să se afle cuvintele date.

• ghem • veghează • ghimpe • Ghiţă • ghete

7. Scrie după dictare.

Gherghina şi Gheorghiţa culeg ghiocei. Anghelina mănâncă îngheţată de la gheretă. Ghemul Anghelinei este înghesuit în ghiozdan. Regina are o baghetă magică. Ghica se înţeapă în ghimpii trandafirului.

Clasa a II-a
ALFABETUL

1. Scrie alfabetul limbii române întâi cu litere mici, apoi cu litere mari de tipar.

a) pe liniatură dictando;
b) pe liniatură de matematică;
c) pe foaie velină.

2. Scrie în ordine alfabetică următoarele cuvinte.

• avion	• ţară	• şcoală	• jucărie
• mobilă	• elev	• este	• kilogram
• oraş	• barcă	• rachetă	• sare
•pere	• flori	• inel	• castravete

3. Transcrie numele persoanelor în ordine alfabetică.

• Sandu	• Barbu	• Andrei	• Mişu
• Teodor	• Felicia	• Dumitru	• Rică
• Vlad	• Irina	• Gina	• Olga

4. Notează cuvinte care încep cu fiecare dintre literele următoare: ***c, f, h, l, o, ţ***.

5. Ordonează alfabetic numele obiectelor şi fiinţelor din imagini.

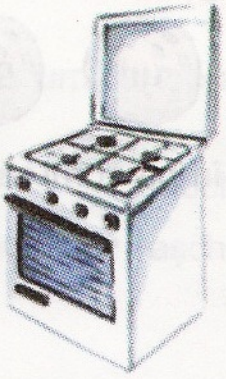
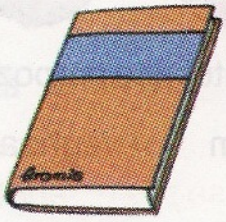

6. Scrie numele de familie ale colegilor de clasă în ordine alfabetică.

7. Transcrie cuvintele proverbelor în ordine alfabetică.

Buturuga mică răstoarnă carul mare.
Omul fără prieteni e ca stânga fără dreapta.
Adevărul şi minciuna sunt duşmani neînduplecaţi.

8. Înlocuieşte câte o literă în fiecare dintre cuvintele următoare pentru a obţine unele noi.

- rac
- nor
- cine
- din
- casă
- foc
- lată
- parcă
- vas
- pară

9. Caută în dicţionar cuvinte formate din: ***2 litere, 4 litere, 6 litere, 10 litere.***

10. Alcătuieşte propoziţii sugerate de imagini, în care fiecare cuvânt să înceapă cu aceeaşi literă.

11. Notează, în ordine alfabetică, cel puţin patru cuvinte în fiecare rubrică a unui tabel asemănător celui de mai jos.

fiinţe	lucruri	fenomene ale naturii	culori

12. Scrie cât mai multe cuvinte combinând literele: ***a, n, r, e, l, v, d, m, i, ş, o.*** O literă se poate repeta în cuvânt.

13. Desenează pe o fişă obiecte ale căror denumiri încep cu una dintre literele: ***f, g, l, t, r, o, e, i*** sau ***b***.

14. Enumeră numele membrilor familiei tale în ordine alfabetică.

ce, Ce, ci, Ci, che, Che, chi, Chi (scrierea corectă)

1. Transcrie propoziţiile de mai jos şi subliniază grupurile de litere **ce, ci, che, chi**.

Cecilia are o rachetă de tenis.
Rochiţa cea veche este aşezată în dulap.
Cine vine la cină cu lordache?
Cerceii aceia sunt ai Paraschivei?
Am cerut vânzătoarei cinci perechi de ciorapi.

2. Scrie numele obiectelor din imagini, apoi alcătuieşte propoziţii cu acestea.

3. Desparte în silabe cuvintele date.

- veche
- vecină
- cicoare
- ciripit
- ciocănitoare
- chibrit
- aşchie
- nuci
- strachină
- urecheat
- măcinat
- măceşe
- cinema
- ridiche
- încetat
- închis

4. Completează cuvintele de mai jos cu grupurile de litere potrivite.

ra __ tă	ve __	__ i	în __ t	ta __
ră __ ta	ve __	__ i	în __ d	Ta __

5. Completează propoziţiile folosind cuvinte care conţin grupurile de litere **ce, ci, che** sau **chi**.

... scrie tema la limba română.
... ... fereastra clasei.
... îl ... pe ... .

Azi la prânz am vorbit cu ... .
Primăvara înfloresc ... .
Cătălina a cumpărat o ... de ... .

6. Transcrie doar cuvintele scrise corect.

vechie – veche	ciapă – ceapă	cioc – ceoc
ureche – urechie	ceas – cias	chem – chiem
ridichie – ridiche	încheiat – închiat	buchiet – buchet

7. Continuă ca în model.

rece – reci • veche • voce • focă • rocă
• ureche • rac • mac • sac

8. Dintre numele de persoane pe care le cunoşti, alege-le pe cele care conţin grupurile de litere **ce, ci, che** sau **chi** şi alcătuieşte propoziţii cu acestea.

9. Scrie cuvinte care încep, conţin sau se termină cu unul dintre grupurile de litere **ce, ci, che, chi.**

10. Formează cuvinte folosind silabele de mai jos.

11. Formulează propoziţii în care să foloseşti cel puţin câte două cuvinte care conţin unul dintre grupurile de litere **ce, ci, che, chi**.

12. Alege cuvintele potrivite din coloanele alăturate pentru a completa propoziţiile.

... a umplut ... cu grâu.	schiat	Tache
Am mâncat ... de	vecinul	cireşe
Pentru aniversarea ... am o ... nouă.	sacii	dulceaţă
Am ... împreună cu	Ceciliei	rochie

ge, Ge, gi, Gi, ghe, Ghe, ghi, Ghi (scrierea corectă)

1. Desparte în silabe cuvintele de mai jos.

- ghem
- ger
- Gică
- gheretă
- gheară
- rege
- îngeraş
- ghimpe
- Arghir
- margine
- ungher
- unghie

2. Transcrie propoziţiile date şi subliniază grupurile de litere învăţate.

Anghel a citit o poveste cu o regină.
Regele are o coroană de aur.
Ghetele lui George lucesc de curate.
Anghelina este în vizită la Gheorghiţă.
Tatăl lui Gherasim este inginer.

3. Scrie cuvintele obţinute prin adăugarea grupurilor de litere care lipsesc.

__ne
re__
pa__nă
re__nă
An__
__ozdan
__ocel
__or__

4. Scrie numele obiectelor şi fiinţelor ilustrate, apoi desparte cuvintele în silabe.

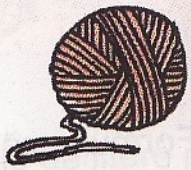

5. Completează propoziţiile folosind cuvinte care să conţină grupurile de litere **ge, gi, ghe** sau **ghi.**

Am adunat ... de la ... pădurii.
Rechizitele sunt aşezate în ... .
... a cumpărat o ... .
Pisica ta are ... ascuţite.

6. Transcrie doar cuvintele scrise corect.

regină – reghină
ghiozdan – gheozdan
ghem – ghiem
gindă – ghindă
îngheţată – încheţată
îngeţ – îngheţ
lege – lece
unghie – unchie
gene – cene

7. Scrie propoziţii după model.

Eu culeg. Tu culegi. El culege.

- Eu şterg.
- Eu fug.

8. Enumeră nume de persoane în care grupurile de litere **ge, gi, ghe, ghi** să se afle în poziţie iniţială, mediană sau finală.

9. Caută în dicţionar cuvinte care:

- încep cu unul dintre grupurile de litere **ge, gi, ghe, ghi**;
- conţin unul dintre grupuri;
- se termină cu unul dintre grupuri.

10. Formează cuvinte combinând silabele de mai jos, apoi alcătuieşte propoziţii cu acestea.

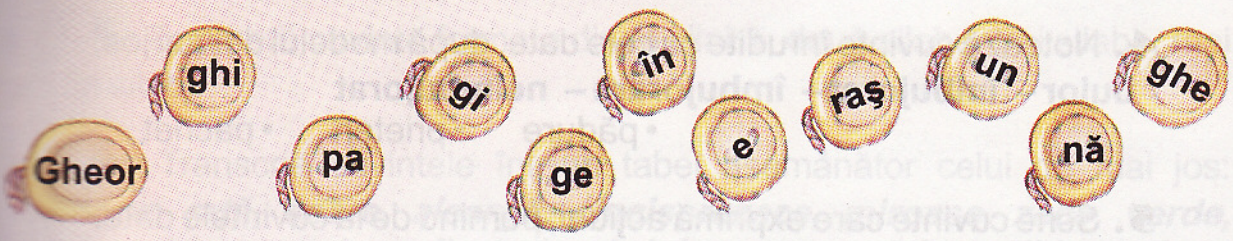

11. Formulează propoziţii în care să existe câte două cuvinte care conţin grupurile de litere **ge, gi, ghe** sau **ghi.**

12. Completează propoziţiile folosind cuvintele potrivite din coloana alăturată.

... îi plac foarte mult ... .
Vestitorul primăverii este ... .
Am oferit mamei mele un inel de ... .
Am împrumutat de la bibliotecă o carte cu ... .

legende
ghiocelul
Gherghinei
argint
fragii

mp, mb
(scrierea corectă)

1. Numeşte obiectele din imagini, apoi alcătuieşte propoziţii cu ajutorul cuvintelor obţinute.

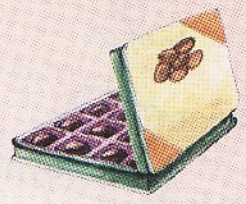

2. Formează cuvinte noi, după model.

bun – îmbunat

• puţin • bujor • pădure
• bătrân • pachet • bolnav

3. Selectează forma corectă a cuvintelor şi alcătuieşte propoziţii cu acestea.

câmpie – cânpie
conbină – combină
împreună – înpreună
înpachetat – împachetat
zâmbet – zânbet
sâmbătă – sânbătă

4. Notează cuvinte înrudite cu cele date, după modelul de mai jos.

bujor – îmbujorat – îmbujorare – neîmbujorat

• pădure • prieten • pachet

5. Scrie cuvinte care exprimă acţiuni, pornind de la cuvintele date.

cumpărător – a cumpăra • boboc • pânză • umbră

6. Alege cuvintele potrivite pentru a completa enunţurile.

Am văzut un … pe chipul prietenului meu.
Cortul era aşezat la … unui stejar.
A învăţat cu multă … pentru acest concurs.
A urmat un curs de … engleză.

• ambiţie • zâmbet
• limba • umbra

7. Alcătuieşte propoziţii folosind cuvintele: ***împreună, umbrelă, simplu, împrejur, împodobit, îmbrăţişare***.

CUVÂNTUL

1. Denumeşte cât mai multe dintre lucrurile sau fiinţele ilustrate mai jos. Enumeră însuşirile sau numărul acestora.

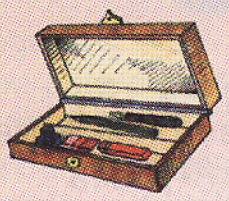

2. Formulează enunţuri cu ajutorul cuvintelor: ***leagănul, pădurilor, Alinei, stradă, literele, cântecului, banca, Bucureşti.***

3. Notează cuvinte care se scriu cu literă iniţială mare şi cuvinte care se scriu cu literă iniţială mică.

4. Notează cuvinte care să denumească:

- plante;
- animale;
- obiecte de îmbrăcăminte;
- fenomene ale naturii.

5. Enumeră cuvinte formate din: o silabă, două silabe, trei silabe, mai multe silabe.

6. Transcrie cuvintele într-un tabel asemănător celui de mai jos: ***autobuz, raţă, soare, aleargă, cincisprezece, miroase, zece, verde, senin, priveşte, melancolic, treizeci, doisprezece, pădure, albină, uriaş.***

nume	însuşiri	acţiuni	numere

7. Formează cuvinte înrudite cu cele date, după model.

piatră – pietrar – pietricică – a împietri – împietrit

- pădure
- floare
- blană

8. Formulează enunţuri în care cuvintele **corn** şi **toc** să aibă înţelesuri diferite.

Cuvinte cu înţeles asemănător

1. Scrie cuvinte cu înţeles asemănător celor de mai jos.

- sincer
- descriere
- mulţumire
- posomorât
- timp
- încurcat
- declaraţie
- călător
- voce

2. Formează perechile de cuvinte cu înţeles asemănător.

- zăpadă
- tânăr
- omăt
- pardoseală
- văzduh
- copac
- cărare
- pom
- podea
- pedeapsă
- adolescent
- sancţiune
- drum
- putere
- aer
- forţă

3. Denumeşte obiectele din imagini, apoi scrie câte un cuvânt cu înţeles asemănător pentru fiecare.

4. Consultă dicţionarul şi scrie cuvinte cu înţeles asemănător celor date.

a bandaja – a pansa, ...
bănuitor – suspicios, ...
încet – lin, ...
chinuit – necăjit, ...
groază – spaimă, ...
delicios – gustos, ...

5. Înlocuieşte cuvintele scrise cu litere îngroşate cu altele cu înţeles asemănător.

Copilul cu părul **bălai** se bucură de apa mării.
Se aude o **lovitură** în uşa casei mele.
Pe **chipul** tău se citeşte o mare bucurie.
Nu mă aşteptam să fie **aglomeraţie** la deschiderea magazinului.
Colegul meu este **răcit** de câteva zile.

6. Notează cuvinte cu înţeles asemănător, care să desemneze însuşiri, după model.

elev harnic, silitor

- sat retras, ...
- părinte grijuliu, ...
- muzică iritantă, ...
- vânt îngrozitor, ...

7. Transcrie enunţurile şi subliniază cuvintele cu înţeles asemănător.

• De dimineaţă m-a trezit gălăgia rândunelelor. Voi asculta această larmă până la toamnă când vor pleca în ţările calde.

• Bunicii mei locuiesc într-o zonă de deal. Este o regiune încântătoare şi bogată.

• Colegul meu este pus în permanenţă pe şotii. Poznele lui sunt deja cunoscute de noi.

• Festivitatea de premiere a olimpicilor a început. Ceremonia este deschisă de directorul şcolii.

• Vecinul meu este un om onest. Am devenit prieteni în scurt timp pentru că este cinstit.

8. Înlocuieşte cuvintele care se repetă cu altele cu înţeles asemănător.

• Este recreaţia mare. În această recreaţie elevii se joacă pe terenul de sport.

• În largul mării se vede un vapor. Vaporul transportă marfă în ţările vecine.

• Bunica spune nepoţilor cuvinte pline de înţelepciune. Cuvintele ei ajung la sufletul copiilor.

• Am luat un costum de haine chiar de la fabrică. Fabrica este la marginea oraşului.

9. Caută în dicţionar sensul cuvintelor următoare şi alcătuieşte enunţuri cu câteva dintre acestea.

• avere	• locuinţă	• expeditiv	• demonstrat
• extremitate	• grijă	• durabil	• dobândit
• faimos	• graţios	• echivalent	• apus

10. Înlocuieşte expresiile scrise cu litere îngroşate în enunţurile următoare cu câte un cuvânt cu înţeles asemănător.

Alexandru nu îşi **aduce aminte** unde a pus cartea de poveşti.
Camelia a **luat-o la fugă** spre poarta şcolii.
Daniel **trage cu ochiul** în caietul colegului său.

Cuvinte cu înţeles opus

1. Scrie cuvinte cu înţeles opus celor de mai jos.

- mulţumit
- perfect
- bunătate
- sus
- imprevizibil
- obişnuit
- victorios
- vorbeşte
- departe

2. Formează perechile de cuvinte cu înţeles opus.

- tristeţe
- bucurie
- bogăţie
- fals
- munceşte
- noapte
- dezavantaj
- straniu
- ziuă
- avantaj
- adevărat
- vinde
- sărăcie
- leneveşte
- obişnuit
- cumpără

3. Scrie însuşiri pentru fiecare fiinţă din imagini, apoi scrie însuşirile opuse.

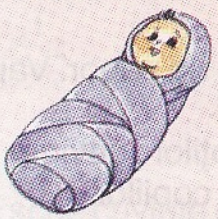

4. Înlocuieşte cuvintele scrise cu litere îngroşate cu altele cu înţeles opus.

Noaptea trecută am citit această carte în întregime.
Vestea primită este **importantă** pentru mine.
Am urcat la etajul patru pentru a mă întâlni cu Mihaela.
Pisica şi câinele meu nu sunt în relaţii de **prietenie.**
Am cumpărat **ieftin** o pereche de ghete.
Bunica **încuiase** uşa de la cămară.
M-a uimit **curajul** de care ai dat dovadă.
Am pus o fotografie **peste** cărţile din acest sertar.

5. Scrie cuvinte cu sens opus, care să desemneze însuşiri, după model.

deal înalt – scund

- floare proaspătă – …
- persoană agitată – …
- casă luminoasă – …
- apă rece – …

6. Notează cuvinte cu înţeles opus care să exprime acţiuni, apoi alcătuieşte propoziţii cu unele dintre acestea.

- a se trezi
- a deschide
- a alerga
- a striga
- a râde
- a veni
- a îngheţa
- a urca
- a îmbătrâni
- o silabă

7. Înlocuieşte, în fiecare a doua propoziţie, cuvintele care se repetă, cu altele cu înţeles opus.

- Ghiozdanul lui Mihai se află **sub** birou. **Sub** cărţi este o cutie de culori.
- Peste pădure **se înalţă** stoluri de păsări călătoare. Ciocârlia **se înalţă** deasupra.
- A început să bată un vânt **rece**. În apa **rece** a lacului înoată peşti aurii.

8. Formulează câte două enunţuri în care să foloseşti cuvinte cu înţeles opus, pornind de la fiecare imagine.

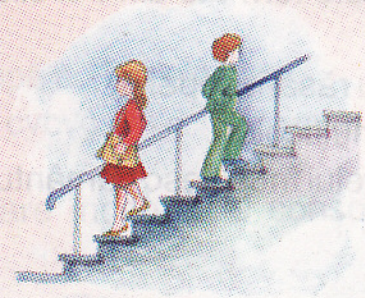

9. Înlocuieşte cuvintele scrise cu litere îngroşate în textul următor, cu altele cu înţeles opus.

Am venit la tine cu mare **bucurie.** Ştiam că eşti **sănătos.** Credeam că vei fi **bucuros** de tot ceea ce ţi se întâmplă. Mirarea mea a fost **mică.** Pe chipul tău se citea **tristeţea.** Te simţeai din ce în ce mai **rău.** Gândurile **urâte** îţi **întunecau** chipul. **Rareori** vedeam un zâmbet pe faţa ta.

10. Alcătuieşte câte un enunţ în care să foloseşti perechile de cuvinte date.

aproape – departe	mic – mare
frumos – urât	mult – puţin
bogat – sărac	afară – înăuntru

Despărţirea cuvintelor în silabe

1. Grupează cuvintele următoare într-un tabel, după numărul de silabe.

• încântător	• meserie	• plajă	• verdeaţă
• veioză	• cheie	• ciripit	• harnică
• masă	• viorele	• creion	• covor
• fum	• doi	• Cecilia	• loc
• violete	• văzduh	• Anghel	• tac

2. Găseşte toate posibilităţile de despărţire în silabe, la sfârşit de rând, a cuvintelor de mai jos.

• trandafir	• cascadă	• specialitate
• binevoitor	• catifelat	• anotimp

3. Selectează cuvintele formate din trei silabe şi alcătuieşte enunţuri cu acestea.

În grădina bunicilor au răsărit pepenii.
Elena admiră fluturii multicolori.
Razele calde ale soarelui încălzesc pământul.

4. Scrie cuvinte care:

a) să înceapă cu silabele: ca-; pa-; re-; stân-; pri-; îm-;
b) să se termine cu silabele: -tă; -rul; -ra; -ce.

5. Alcătuieşte enunţuri în care fiecare cuvânt să fie alcătuit din: două silabe; trei silabe; patru silabe.

6. Combină silabele pentru a obţine cuvinte.

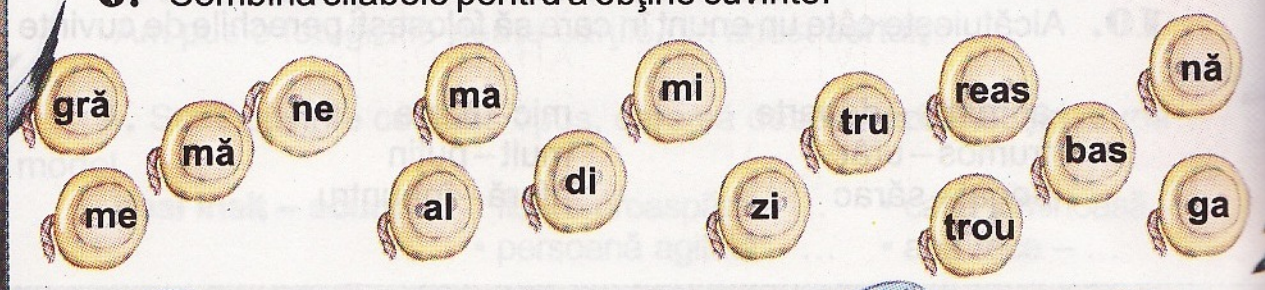

SUNETUL ŞI LITERA
Vocalele şi consoanele

1. Scrie cuvinte care:
- începe cu o vocală;
- se termină cu o vocală;
- începe cu o consoană;
- se termină cu o consoană.

2. Formulează enunţuri în care fiecare cuvânt începe:
- cu aceeaşi vocală;
- cu vocale diferite;
- cu aceeaşi consoană;
- cu consoane diferite.

3. Înlocuieşte prima literă a cuvintelor date, pentru a obţine cuvinte noi.

lac – sac – rac

- car
- nor
- voi
- vine
- joc
- lin
- poartă
- pot
- mâine

4. Formulează enunţuri în care cuvintele **car** şi **poartă** să aibă înţelesuri diferite.

5. Scrie cuvinte după schemele date.
- vcv
- cvcvc
- cvc
- vc

6. Scrie cuvinte care încep cu o consoană, pe baza imaginilor de mai jos.

7. Descoperă în careu cuvintele care încep cu o vocală, apoi pe cele care încep cu o consoană.

I	A	R	N	O	U
N	V	X	O	D	R
E	I	P	R	C	S
L	O	R	A	S	A
E	N	B	E	F	P
U	R	I	A	S	A

V	I	A	T	A	C
A	P	D	O	S	A
R	E	I	P	T	P
A	S	N	O	E	A
D	T	T	R	A	C
N	E	E	F	G	E

Grupurile de sunete ea, ia, ie

1. Desparte în silabe cuvintele din coloanele de mai jos.

- piaţă
- creastă
- verdeaţă
- locuia
- privea
- suie
- iederă
- iarbă
- şosea

2. Obţine cuvinte completând spaţiile libere cu silabe.

ia – __   __ – dea   ie – __ – __
ia – __   __ – dea   ie – __ – __
ia – __   __ – dea   ie – __ – __

3. Completează spaţiile punctate folosind cuvintele **ea** sau **ia**.

Colega mea ... o carte.
Am venit în vizită la ... .
Camelia se duce cu ... la teatru.
Nicoleta ... mingea Cameliei.

4. Scrie cuvinte care conţin grupurile **ea, ia, ie**.

5. Formulează enunţuri folosind cuvintele date.

- iarnă
- pierdea
- iepure
- scotea
- avea
- ianuarie
- băiat
- fierbinte

6. Răspunde la întrebările de mai jos.

Cu ce se încuie uşa unei case?
Ce animal se sperie de umbra sa?
Când se serveşte micul dejun?
În ce anotimp ninge?

7. Descoperă cuvintele care conţin grupurile **ea, ia, ie**.

C	A	R	A	M	E	A	E	X
A	S	A	X	A	M	I	E	L
I	T	Z	U	M	Z	A	I	E
E	E	U	V	A	M	G	A	L
T	A	I	B	I	E	D	T	M
R	T	A	O	A	N	S	A	R

C	I	R	E	A	S	A	B	V
V	C	B	A	I	A	T	X	R
E	M	I	R	O	S	E	A	E
D	F	A	L	M	R	S	S	M
E	G	R	P	I	E	T	R	E
A	H	J	K	N	O	P	T	A

Grupurile de sunete oa, ua, uă

1. Desparte în silabe cuvintele din coloanele de mai jos.

- floare
- plouă
- salteaua
- rouă
- moară
- nouă
- stropitoare
- toamnă
- ouă

2. Scrie cuvinte care conţin grupurile **oa, ua, uă**.

3. Alcătuieşte enunţuri folosind cuvintele date.

- poartă
- oameni
- roată
- ploua
- macaraua
- steaua
- nouăzeci
- douăzeci
- două

4. Selectează cuvintele scrise corect şi alcătuieşte enunţuri cu ele.

oare – uare
duare – doare
ouă – oo
suare – soare
miloasă – miluasă
vooă – vouă

5. Scrie cuvinte care:

- încep cu grupul **oa**;
- conţin grupul **oa**.

6. Alege forma corectă a cuvintelor pentru a completa enunţurile.

El nu … să meargă pe bicicletă. — culuarea – culoarea
Primăvara … din ce în ce mai des. — plouă – ploă
Am cumpărat zece … pentru tort. — ooă – ouă
Roşu este … mea preferată. — culoar – culuar
Elevii s-au întâlnit la pauză pe … . — poate – puate

7. Descoperă cuvintele care conţin grupurile **oa, ua, uă**.

S	U	R	A	Z	A	T	O	A	R	E
D	R	P	L	O	U	A	X	P	T	V
O	N	O	U	A	C	O	A	S	E	O
A	S	T	E	A	O	A	M	N	R	U
R	O	A	D	E	P	O	A	T	E	A
E	D	N	O	I	M	O	A	R	A	S

Literele î, Î, â (scrierea corectă)

1. Scrie cuvinte care:
- încep cu litera **î**;
- se termină cu litera **î**;
- conţin litera **â**.

2. Continuă după model.

început – neînceput	**a coborî – a coborât**
încetat – ...	a urî – ...
întrecut – ...	a doborî – ...
întrerupt – ...	a târî – ...
înţeles – ...	a hotărî – ...
învins – ...	a pârî – ...

3. Formează cuvinte înrudite pornind de la cuvântul **România**, apoi alcătuieşte enunţuri cu acestea.

4. Înlocuieşte punctele cu literele **â** sau **î** pentru a obţine cuvinte.

•ncet	c•nd	merg•nd
p•ine	•mpreună	ne•mpărţi
cobor•	hotăr•nd	ne•nflorit

5. Selectează cuvintele scrise corect şi alcătuieşte enunţuri cu ele.

sunt – sînt	âmpachetat – împachetat	mîncând – mâncând
rămân – rămîn	târâ – târî	încântare – încântare

6. Denumeşte obiectele şi fiinţele din imagini.

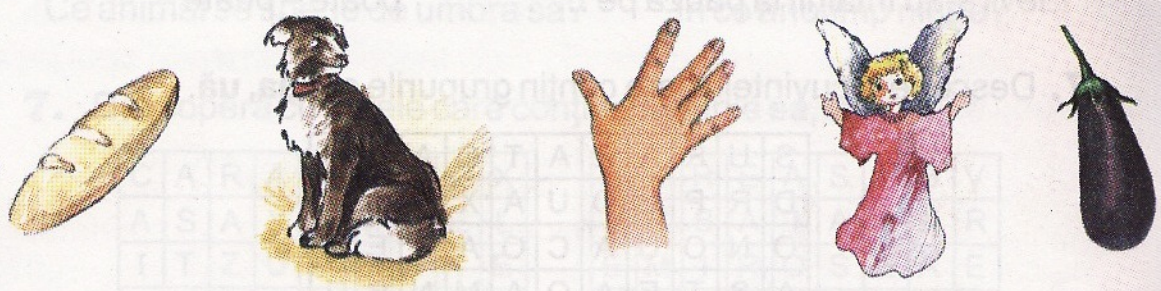

7. Formulează enunţuri în care să foloseşti cel puţin câte două cuvinte care conţin literele **â** sau **î**.

Literele x, X

1. Denumeşte obiectele din imagini.

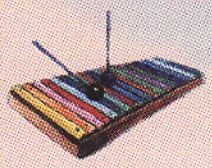

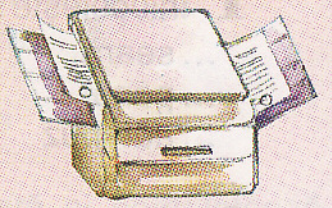

2. Grupează cuvintele următoare astfel:

a) **x** se citeşte **cs**; b) **x** se citeşte **gz**.

- examen
- exerciţiu
- examinator
- extrem
- taxi
- Alexandria
- excursie
- exact
- Ruxandra
- Roxana
- existenţă
- excelent

3. Desparte în silabe cuvintele date.

- extraordinar
- excepţional
- examen
- excursie
- explicaţie
- există
- Alexe
- expresie
- textele
- exagerare
- expunere
- experiment

4. Caută în dicţionar explicaţia următoarelor cuvinte, apoi alcătuieşte enunţuri cu acestea.

- extremitate
- extrage
- extravagant
- extenuat

5. Alcătuieşte propoziţii pornind de la imaginea de mai jos şi folosind cuvintele de sprijin date.

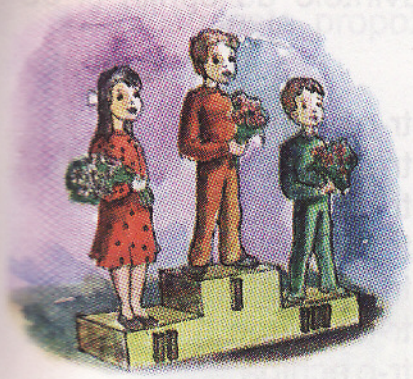

- Alexandru
- Lixandru
- exclamaţii
- explică
- extraordinar
- exerciţii
- Roxana
- examen
- examinator
- excelent
- saxofon
- excursie

ORTOGRAME
într-o, într-un

1. Înlocuieşte spaţiile punctate cu **într-o** sau **într-un**.

... seară	... an	... carte
... penar	... şcoală	... garaj
... autobuz	... moment	... excursie

2. Alege cuvintele potrivite din coloana alăturată pentru a obţine propoziţii.

Bunica va veni ... la noi.
Ne-am întâlnit ... al oraşului.
Am pus biletul de la tine ... .
... m-am înţepat ... .

- într-un cui
- într-o duminică
- într-un caiet
- într-un cartier
- într-o zi

3. Alcătuieşte enunţuri în care să foloseşti cuvintele **într-o** şi **într-un**.

4. Completează spaţiile punctate cu unul dintre cuvintele **într-o** sau **într-un**.

Andreea şi Mădălina au plecat ... excursie. Au călătorit ... autocar deosebit. ... colţ al plafonului era mascat aparatul de aer condiţionat. ... sertar de la bordul autocarului se afla un casetofon.

La un moment dat, autocarul a intrat ... tunel. Toţi copiii au strigat ... glas:

– Este minunat! Parcă am fi ... călătorie ştiinţifico-fantastică!

... clipă au ieşit la lumina zilei.

5. Alcătuieşte propoziţii pornind de la cuvintele de sprijin şi de la imaginea de mai jos.

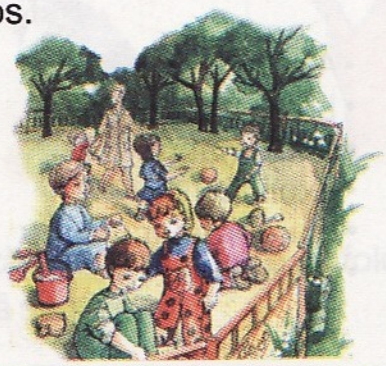

- într-o găletuşă
- într-un parc
- într-o zi
- într-un cartier
- într-o parte
- într-un copac
- într-o echipă

dintr-o, dintr-un

1. Înlocuieşte spaţiile punctate cu **dintr-o** sau **dintr-un**.

... oraş	... plic	... pădure
... curte	... şcoală	... caiet
... lemn	... carton	... privire

2. Alege cuvintele potrivite din coloana alăturată şi completează propoziţiile.

Am reuşit exerciţiul ... încercare.	dintr-un magazin
S-a supărat ... neînţeles de mine.	dintr-un motiv
Bunica scoate apă	dintr-o fântână
Am cumpărat ceasul acesta ... retras.	dintr-o simplă

3. Alcătuieşte enunţuri în care să foloseşti cuvintele **dintr-o** şi **dintr-un**.

4. Completează spaţiile punctate cu **dintr-o** sau **dintr-un**.

... bloc vecin cu cel al lui Mihai iese Alexandru.

– Ce faci, Alexandru? De unde vii?

– Vin ... vizită.

– Pe cine cunoşti în blocul acela?

– Ieri am revăzut întâmplător un prieten care tocmai ieşea ... scară a blocului.

Eram la un concurs de judo care a avut loc la Sinaia, anul trecut. În timpul concursului, auzeam încurajările unei persoane ... colţ al sălii. La pauză ne-am cunoscut. ... singură privire ne-am dat seama că ne vom împrieteni.

5. Alcătuieşte propoziţii pornind de la cuvintele de sprijin şi de la imaginea de mai jos.

- dintr-un copac
- dintr-un loc
- dintr-o pădure
- dintr-o săritură
- dintr-odată
- dintr-un sat
- dintr-un tufiş
- dintr-un stol

SEMNE DE PUNCTUAȚIE
Punctul (.)

1. Răspunde la următoarele întrebări:

Ce este o propoziţie?

Din câte cuvinte poate fi alcătuită o propoziţie?

Cu ce fel de literă începe primul cuvânt din propoziţie?

Când se foloseşte punctul la sfârşitul propoziţiei? Dar semnul întrebării?

2. Alcătuieşte propoziţii la sfârşitul cărora să foloseşti punctul, pornind:

a) de la imaginile de mai jos;

b) de la cuvintele date.

- toamnă
- Gheorghe
- curge
- fragi
- ciuperci
- reci

3. Formulează propoziţii la sfârşitul cărora să foloseşti punctul, prin care să oferi informaţii despre:

- anotimpul preferat;
- activitatea părinţilor;
- activitatea elevilor;
- unul dintre prietenii tăi.

4. Ordonează cuvintele următoare pentru a obţine propoziţii.

- pleacă, păsările, Toamna, călătoare.
- rece, bate, în, Ploaia, casei, geamul, mele.
- Este, din, în, ce, mai, ce, frig.

5. Delimitează cuvintele în propoziţii, apoi transcrie-le corect.

a sosit toamna ziua este mai scurtă noaptea pare din ce în ce mai mică nori negri acoperă cerul păsările se pregătesc de plecare frunzele copacilor au început să cadă vântul bate rece zilele iernii bat la uşa casei mele

Semnul întrebării (?)

1. Transcrie propoziţiile următoare şi subliniază semnul de punctuaţie folosit la sfârşit.

În ce anotimp suntem?
Care sunt lunile acestui anotimp?
Cum este vremea astăzi?
Unde pleacă păsările călătoare?
Când vor veni din nou la noi în ţară?
Cine se aude pe holurile şcolii?

2. Transformă propoziţiile de mai jos în întrebări.

Andreea şi Mădălina au terminat temele.
Ultima oră avem educaţie fizică.
Ai vizionat un film foarte interesant.
Fratele tău merge cu noi în excursie.

3. Formulează întrebări pornind de la imaginile date.

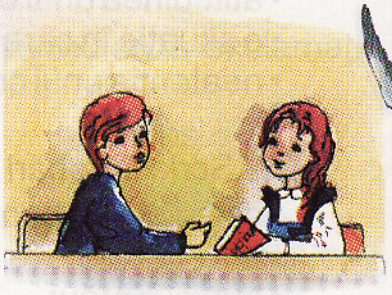

4. Scrie întrebări legate de:

- activitatea clasei tale;
- şcoala ta;
- animalul tău preferat.

5. Pune semnul de punctuaţie potrivit la sfârşitul propoziţiilor.

Unde a plecat bunicul tău ☐
De ce nu ai venit ieri la mine ☐
Crezi că vei lua tu mere de la piaţă ☐
Când a venit vecinul tău de la munte ☐
Unde ai pus cartea împrumutată de la bibliotecă ☐
Ce fel de rochie ai cumpărat pentru Camelia ☐
Cine a spart cana de pe masă ☐

6. Transformă propoziţiile, după model.

Mimi citeşte poezia.
Mimi citeşte poezia?
Citeşte Mimi poezia?

Rareş pleacă la munte.
Denisa se duce la gimnastică.
Nicoleta mănâncă un măr.
Radu a desenat o casă.
Mihai este silitor.
Silvia vorbeşte cu Andrei.

7. Formulează întrebări potrivite pentru răspunsurile date.

Clasa noastră este curată.
Plecăm peste trei zile în tabără.
Daniel nu ştie poezia.
Ancuţa a adus o floare la şcoală.
Se aud glasurile copiilor.
A ţipat de teama câinelui.

8. Alcătuieşte propoziţii prin care să ceri o lămurire despre:

- atitudinea unui coleg;
- o situaţie în care ai fost pedepsit;
- neatenţia unui coleg care s-a accidentat.

9. Scrie întrebări pe care doreşti să le adresezi:

- colegului de bancă;
- unui vecin;
- bunicului tău;
- mamei tale;
- doamnei învăţătoare;
- prietenului tău.

10. Formulează întrebări pentru fiecare propoziţie din textul dat.

Este duminică. Alexandru şi Silvia se duc în vizită la Radu. Acesta este vărul lor. Radu locuieşte în alt cartier. El vrea să le arate bicicleta lui. Cu toţii se vor plimba prin parc. Vor merge cu părinţii lui Radu.

11. Completează casetele cu semnele de punctuaţie potrivite.

Elena citeşte o carte ☐
Cine bate la uşă ☐
Sorin a venit de la munte ☐
Când plecăm în excursie ☐

Semnul exclamării (!)

1. Transcrie propoziţiile următoare şi subliniază semnul de punctuaţie folosit la sfârşit.

– Ce carte interesantă am citit!
– Aştept cu nerăbdare vacanţa de iarnă!
– Ce pufoşi sunt fulgii de zăpadă!
– Bine ai venit, Crăiasa Zăpezii!
– La revedere, dragi prieteni!
– Să fii cuminte, băiatul mamei!

2. Transformă propoziţiile de mai jos în exclamaţii.

Nu îmi plac prăjiturile prea dulci.
Vrăbiuţele au ciugulit mâncare din mâna mea.
Îmi voi asculta întotdeauna părinţii.
Sâmbătă este aniversarea prietenei mele.

3. Pentru fiecare dintre imaginile de mai jos, formulează exclamaţii despre:

• culoare; • mărime; • formă; • miros.

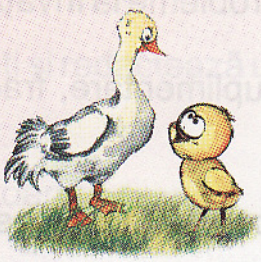

4. Alcătuieşte propoziţii prin care îţi exprimi mirarea despre:

• starea vremii din această zi;
• exerciţiile executate la ora de educaţie fizică;
• felul în care învaţă un coleg de clasă.

5. Scrie semnul de punctuaţie care lipseşte la sfârşitul propoziţiilor.

– Irina, vino repede ☐
– Pe curând, copii ☐
– Nu bea apa aşa de rece ☐
– Bună ziua, Camelia ☐
– Respectă pe cei mai mari decât tine ☐
– Frumos ai recitat această poezie ☐

6. Formulează câte două propoziţii care să exprime:

- o formulă de despărţire între doi prieteni;
- o urare;
- o poruncă;
- un salut;
- un îndemn;
- o bucurie.

7. Transformă enunţurile următoare în exclamaţii, după model.

Strada noastră este foarte curată.
Ce curată este strada noastră!

Georgiana are o rochie nouă.
Căţelul meu are o pată pe nas.
Sora mea învaţă foarte bine.
Cristi este un copil modest.
Îmi plac bomboanele de ciocolată.

8. Alcătuieşte câte două propoziţii prin care:

- rogi o rudă de-a ta să te ajute într-o problemă;
- mulţumeşti unui vecin pentru ajutorul acordat;
- dai un sfat unui coleg care are probleme la învăţătură.

9. Transcrie, din lecturile tale suplimentare, fragmente în care este folosit semnul exclamării.

10. Transcrie textul următor şi completează casetele cu semnele de punctuaţie potrivite.

– Cine a deschis poarta ☐
– Nu ştiu ☐ Ce tare bate vântul ☐
– Du-te să închizi, te rog ☐
– E aşa de frig afară ☐
– Îmbracă-te gros ☐
– Unde mi-e căciula ☐
– Ţi-o aduc acum ☐

Linia de dialog (–)

1. Transcrie textul următor şi încercuieşte semnele de punctuaţie învăţate.

Bunicul stă de vorbă cu nepotul lui.

– Când vei pleca în excursie?

– Săptămâna viitoare. Sunt tare bucuros! Abia aştept să mă dau cu sania!

– Ai grijă să nu cazi!

2. Scrie dialogurile sugerate de imagini.

3. Alcătuieşte dialoguri între:

- două caiete ale tale;
- un câine şi o pisică.

4. Imaginează-ţi şi redactează un dialog între:

- doi copii;
- copil şi mamă;
- elev şi învăţătoare;
- copil şi vânzătoare;
- bunic şi bunică;
- mamă şi tată.

5. Transcrie şi completează casetele cu semnele de punctuaţie potrivite.

Angela şi Chiriac se întâlnesc pe stradă ☐

☐ Unde te duci ☐

☐ Merg la cinematograf ☐ Vii cu mine ☐

☐ Nici nu ştii cât mă bucură invitaţia ta ☐

☐ Este un film foarte bun ☐

☐ De-abia aştept să mergem ☐

Două puncte (:)

1. Transcrie enunţurile şi explică folosirea semnului două puncte.

Mădălina o întreabă pe Andreea:
– Ce ai luat de la librărie?
Aceasta îi răspunde:
– Am avut multe de cumpărat: caiete, un stilou, un penar şi nişte cărţi.

2. Transcrie, din lectura ta suplimentară, fragmente în care s-a folosit semnul două puncte.

3. Completează casetele cu semnele de punctuaţie potrivite.

Este ziua onomastică a lui Andrei ☐ Au venit mulţi colegi ☐ Cristi, Radu, Alexandru şi Mihai ☐

Andrei spune ☐

☐ Sunt foarte fericit că aţi venit ☐

4. Alcătuieşte enunţuri în care semnul două puncte să fie folosit:
- înaintea enumerării unor nume de oraşe, ţări;
- înaintea replicii unei persoane.

5. Scrie câte un enunţ în care să foloseşti semnul două puncte ca în modelul următor.

Daniel este permanent ocupat: citeşte, scrie, desenează.
Azorel este un căţeluş iubit de copii: e năzdrăvan, jucăuş, vesel.

6. Foloseşte semnul două puncte în enunţuri sugerate de imaginile de mai jos.

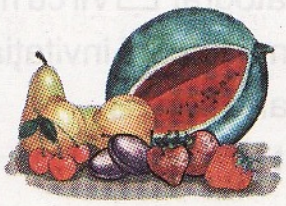

Virgula (,)

1. Explică folosirea virgulei în enunţurile de mai jos.

Merele, strugurii, gutuile şi nucile sunt fructe care se coc toamna.

– Camelia, de ce nu ai învăţat poezia?

2. Completează casetele cu semnele de punctuaţie potrivite.

Maşinile ☐ avioanele şi elicopterele sunt jucăriile preferate ale lui Dan.

Lui Andrei îi plac jocurile de fotbal ☐ volei ☐ baschet şi tenis.

☐ Elvira ☐ ai vorbit azi cu Marilena ☐

☐ Ai adus ☐ Crinela ☐ cartea de muzică ☐

3. Scrie câte un enunţ folosind fiecare şir de cuvinte de mai jos.

• Bucureşti	Cluj	Iaşi	Constanţa	Braşov	Mamaia
• lalele	garoafe	narcise	zambile	trandafiri	crini

4. Redactează un dialog între patru copii care s-au întâlnit în parc.

5. Formulează enunţuri în care să foloseşti virgula, pe baza imaginilor.

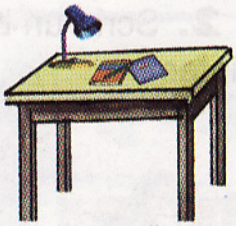

6. Enumeră în propoziţii:

- anotimpurile unui an;
- zilele săptămânii;
- lunile de iarnă;
- numele fetelor din clasa ta.

7. Alcătuieşte enunţuri în care să foloseşti virgula:

- între cuvintele unei enumerări;
- pentru a separa un cuvânt care exprimă o strigare de restul cuvintelor unei propoziţii.

8. Compune un text de cel mult şapte enunţuri despre frumuseţile localităţii tale. Foloseşte semnele de punctuaţie învăţate.

TEXTUL
Biletul

1. Citeşte biletul, apoi răspunde la întrebări.

Mihaela,

Nu mai pot veni azi la tine. Trebuie să merg cu mama la cumpărături.

Voi veni mâine.

Adrian

- Cui poate fi adresat un bilet?
- Ce se scrie la finalul biletului?
- Cum se transmite un bilet?

2. Scrie un bilet adresat mamei tale prin care o anunţi că ai plecat la bibliotecă.

_____,

Te rog _____

_____

_____

3. Scrie un bilet adresat:

- colegei (colegului) de bancă, prin care îi mulţumeşti că te-a ajutat să rezolvi temele;
- bunicului, prin care îl anunţi că îi vei cumpăra tu ziarele în acea zi;
- vecinei tale, pentru a o anunţa că ai cumpărat pâine şi pentru dânsa.

Alcătuirea unor texte după imagini

Alcătuieşte texte formate din cel mult şapte enunţuri, pornind de la seriile de imagini.

Alcătuirea unor texte după un şir de întrebări

Alcătuieşte texte folosind întrebările de mai jos. Te poţi ajuta şi de imagini.

1. Ce sărbătoresc creştinii pe 25 decembrie?

2. Cum se pregăteşte fiecare membru al familiei pentru Crăciun?

3. Ce cadouri îţi place să primeşti de Crăciun?

4. Ce cadouri faci tu familiei?

5. Cum sunt oamenii în aceste zile de sărbătoare?

1. Ce serbare pregătesc elevii?

2. Unde se prezintă această serbare?

3. Cine sunt spectatorii?

4. Ce programe artistice prezentaţi voi de Crăciun?

5. Ce colinde ştiţi să cântaţi?

6. Cum vă răsplătesc părinţii pentru serbarea prezentată?

1. Ce cântă copiii?

2. Cine a confecţionat steaua?

3. De la cine au învăţat copiii să cânte colindul **Steaua**?

4. Ce mesaj se transmite prin acest colind?

5. Ce sentimente trezeşte colindul **Steaua** în sufletele oamenilor?

1. Descoperă greşelile care s-au strecurat în redactarea biletelor. Scrie biletele corect.

Bunico,

Azi vin târziu de la școală. Merg cu un prieten la librărie să cumpărăm niște cărți.

am plecat la teatru. Am fost invitat de colegul meu de bancă și de familia lui. Să nu fiți îngrijorați.

2. Scrie câte un bilet adresat:

- tatălui tău, prin care îl anunţi că ai cumpărat ceea ce te rugase;
- verişoarei tale, prin care îi aminteşti ziua în care va avea loc festivitatea de încheiere a anului şcolar;
- prietenului tău, prin care îl rogi să ia un anumit joc în excursie;
- mamei tale, prin care o anunţi că vei fi acasă la ora stabilită pentru a pleca în vizită cu ea.

Alcătuirea unor texte după imagini

Alcătuieşte texte formate din cel mult şapte enunţuri pornind de la fiecare set de imagini.

Alcătuirea unor texte după un şir de întrebări

Alcătuieşte texte folosind întrebările de mai jos. Te poţi ajuta şi de imagini.

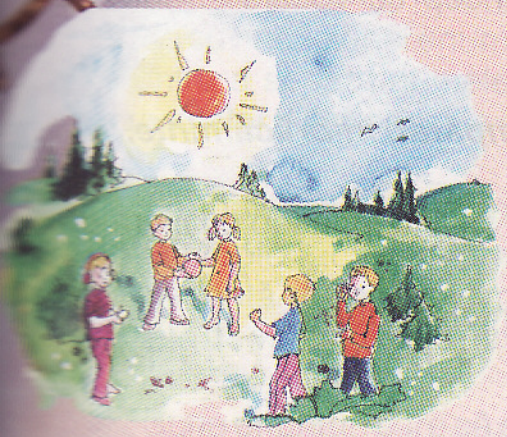

1. Când ai fost ultima dată în excursie cu clasa ta?
2. Cum te-ai pregătit pentru excursie?
3. În ce localitate aţi ajuns?
4. Ce obiective turistice aţi vizitat?
5. Cum v-aţi distrat în excursie?
6. Ce ai învăţat din această excursie?

1. Ce jocuri sportive cunoşti tu?
2. Care dintre aceste jocuri îţi place cel mai mult? De ce?
3. Când desfăşori acest joc?
4. Care sunt regulile jocului?
5. De ce trebuie respectate regulile?
6. Cum influenţează această activitate sportivă viaţa ta?

1. Unde sunt elevii din imagine?
2. Ce activităţi desfăşoară ei?
3. Cum ai putea tu să ajuţi comunitatea din care faci parte?
4. Care sunt bucuriile pe care le creează astfel de activităţi?

Cuvântul. Scrierea corectă a cuvintelor

1. Notează cuvinte formate din două şi trei silabe care conţin grupuri de litere.

2. Enumeră nume de persoane care încep cu vocale şi nume de persoane care se termină cu o consoană.

3. Scrie cuvinte înrudite cu cele date: ***împărat, îmbrăcăminte.***

4. Alcătuieşte o propoziţie în care toate cuvintele încep cu litera **e**.

5. Formulează enunţuri cu ajutorul cuvintelor date.

• câmpie • gânditor • lângă • tânăr • întâi

6. Descoperă, în careu, cuvintele care conţin grupurile **ea, ia, ie, oa, ua, uă,** apoi alcătuieşte enunţuri cu ele.

I	X	V	I	S	C	P
A	C	E	A	T	A	I
R	E	A	R	E	N	E
T	B	R	N	A	S	L
A	L	T	A	I	E	E

C	R	E	A	N	G	A
M	V	E	D	E	A	M
V	A	P	A	I	E	S
S	T	R	A	I	E	C
N	U	I	E	L	E	D

C	O	A	S	T	E	X
D	P	O	A	R	T	A
O	B	C	F	H	L	V
U	N	R	O	U	A	M
A	T	O	A	R	T	A

7. Desparte în silabe cuvintele de mai jos.

• exerciţiu • excelent • Xenia • taxi

8. Notează cuvinte:

a) cu înţeles asemănător celor date:

• îndrăzneţ; • construit; • îngrădit;
• folositor; • risipit; • datorie.

b) cu sens opus celor date:

• posibil; • înţelegere; • sătul;
• voioşie; • interes; • odihnitoare.

9. Scrie enunţuri în care să foloseşti cuvintele date.

• într-o • într-un • dintr-o • dintr-un

Propoziţia. Semne de punctuaţie

1. Alcătuieşte enunţuri despre anotimpul vara, la sfârşitul cărora să folosești punctul, semnul întrebării, semnul exclamării.

2. Scrie enunţuri în care virgula să fie folosită:
- între cuvintele unei enumerări alcătuite din numele unor insecte;
- pentru a separa numele unui personaj din literatura pentru copii de restul cuvintelor din propoziţia care exprimă o mirare.

3. Formulează întrebări potrivite pentru enunţurile de mai jos.

Se apropie vacanţa mare.
În vacanţă voi merge la munte şi la mare.
Zilele de vară sunt mai lungi decât cele de primăvară.

4. Scrie enunţuri care să exprime:
- o mirare;
- o poruncă;
- un salut;
- o bucurie.

5. Transcrie şi completează casetele cu semnele de punctuaţie potrivite.

Camelia ☐ Nicoleta ☐ Irina ☐ Denisa şi Andreea stau de vorbă ☐
Andreea spune ☐
☐ Se apropie serbarea de sfârşit de an şcolar ☐ Cine credeţi că va primi coroniţă ☐
Irina răspunde ☐
☐ Silvia este cea mai bună elevă din clasa noastră ☐

6. Ordonează enunţurile următoare pentru a forma un text. Completează casetele cu semnele de punctuaţie potrivite.

☐ Unde te duci ☐ Georgiana ☐
☐ Mă duc la florărie ☐ Hai cu mine ☐
Georgiana se întâlneşte cu Ancuţa ☐ Aceasta întreabă ☐
Ea îi răspunde ☐
Fetele pleacă împreună ☐

PROPOZIŢIA

1. Alcătuieşte propoziţii pornind de la imaginile următoare.

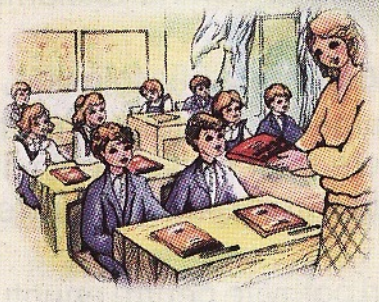

2. Delimitează cuvintele pentru a obţine propoziţii.

- Castelulcenuşiusevedepedeal.
- Fulgerulaluminatcerul.
- Soarelestăascunsdupănori.
- Aînceputoploaiecustropimari.

3. Ordonează cuvintele date pentru a obţine propoziţii.

- se strâng, toamna, mere, în, roşii, şi, livezi, dulci
- obrajii, râd, ca, copiii, cu, rumeni, bujorii
- învăţătorul, elevilor, despre, le, noile, vorbeşte, manuale
- din, se întoarce, Andrei, parcul, Cişmigiu, vesel

4. Formulează propoziţii despre ***livadă, şcoală, elevi, cărţi.***

5. Scrie câte o propoziţie folosind expresiile de mai jos.

- frunze aurii
- cer plumburiu
- strigăte nedesluşite

6. Transcrie doar propoziţiile alcătuite din două cuvinte, apoi dezvoltă-le adăugând două, trei sau mai multe cuvinte.

„Puhoaiele porniră la vale. Viforul şuiera. Fulgere puternice spintecau văzduhul."

(Calistrat Hogaş – *Furtuna*)

„Pădurea fumegă. Negurile se lasă. Păsările se rotesc din înalt."

(Emil Gîrleanu – *Nedespărţite*)

„Păsările plecaseră. Rămăsese numai una mică. Avea o aripă ruptă."

(*Legenda bradului*)

7. Scrie cuvinte potrivite pentru a completa propoziţiile date.

Meseria este brăţară de … .
… adevărat la nevoie se cunoaşte.
Buturuga mică … carul mare.
Cartea este un … de înţelepciune.

8. Dintre exemplele date mai jos, transcrie doar propoziţiile.

- noi şi ceilalţi
- Păsări călătoare
- Dorina cea cuminte.
- A venit toamna.
- o poveste frumoasă.
- Fetiţa citeşte o poveste.

9. Transcrie doar propoziţiile care exprimă:

a) **o constatare;**

„– Mai bine ştii ce mă gândesc? Să dormim în biserică."

(Alexandru Mitru – *Păcală şi Tândală)*

„– Crede-mă că am muncit zdravăn! adăugă Coretti. Învăţ pe apucate."

(Edmondo de Amicis – *Camaradul meu Coretti*)

b) **o întrebare;**

„– Dar ce cauţi prin aceste locuri, copilă? [...]
– Cine să fiu? O fată săracă, fără mamă şi fără tată, pot zice."

(Ion Creangă – *Fata babei şi fata moşneagului*)

„– Ce faci aici, flăcăule?
– Condeie. Noi le zicem condeiele lui Vodă."

(Dumitru Almaş – *Condeiele lui Vodă)*

c) **o mirare, o strigare (exclamare).**

„Un băieţaş desluşi mai întâi cântecul mărunt.
– Cântă ciocârlia!"

(Mihail Sadoveanu – *Ciocârlia*)

„– Ce frumoasă eşti tu! A cui eşti, fata mea?"

(Mihai Eminescu – *Făt-Frumos din lacrimă*)

10. Realizează corespondenţa între cuvintele din cele două coloane, pentru a descoperi proverbe.

Minciuna	este cea mai mare avuţie.
Sănătatea	alungă sărăcia.
Făgăduiala	are picioare scurte.
Hărnicia	este datorie curată.

11. Explică folosirea:

a) liniei de dialog;

„– Patrocle, eu cred că nu trebuie să ne temem de mama pădurii."

(Mihail Sadoveanu – *Dumbrava minunată*)

„– Ei, Moş Martine, dă-ne ceva de îmbucat şi de băut!"

(Călin Gruia – *Ciuboţelele ogarului*)

b) virgulei;

„Norii deşi, grei, negri acoperă cerul ameninţător."

(Hans Christian Andersen – *Lebedele*)

„– Bună dimineaţa, om bun!
– Mulţumesc dumitale, prietene!"

(Ion Creangă – *Prostia omenească*)

c) a două puncte.

„Scufiţa Roşie răspunse:
– Eu sunt! Nepoţica dumitale!"

(Charles Perrault – *Scufiţa Roşie*)

„Băiatul a făcut din plastilină multe obiecte: un măr, un puişor, o casă, un avion."

(după Victor Sivetidis – *Cel mai bun prieten*)

12. Formulează întrebări ale căror răspunsuri să fie următoarele propoziţii.

Ionuţ a ieşit în grădină.	Mama îi va face gem.
El culege câteva gutui.	Gemul este auriu şi acrişor.

13. Transformă următoarele constatări în exclamaţii.

Toamna este rodnică. Păsările au plecat.
Legumele sunt hrănitoare. Vremea se înrăutăţeşte.

14. Formulează câte o propoziţie la sfârşitul căreia să foloseşti punctul, semnul exclamării sau semnul întrebării.

15. Scrie câte o propoziţie care să exprime:

• o rugăminte; • o poruncă; • un îndemn; • o întrebare.

16. Alcătuieşte propoziţii în care să foloseşti:

a) virgula:

• între cuvintele unei enumerări;
• după sau înaintea unei strigări;

b) două puncte:

• înaintea unei enumerări;
• înaintea unui dialog.

17. Completează casetele cu semnele de punctuaţie potrivite.

„Copiii au izbucnit în strigări ☐ în chemări şi urale ☐ "
☐ Gina ☐ Uite-o pe Zâna Zăpezilor ☐
☐ De ce ai întârziat ☐
☐ Ce drăguţă eşti tu ☐ Gina ☐ în hăinuţele astea de zână ☐ "

(Cezar Petrescu – *Omul de zăpadă)*

„☐ Al cui e fânul acesta ☐
☐ Al boierului ☐ strigară oamenii ☐
☐ Aveţi o moşie frumoasă ☐ spuse împăratul ☐
Trecură apoi printre lanurile bogate ☐
☐ Al cui e grâul ☐ oameni buni ☐
☐ Al boierului ☐
☐ Ehei ☐ boierule ☐ ce rod bogat ☐ "

(Fraţii Grimm – *Motanul încălţat)*

CUVÂNTUL

1. Precizează numărul de cuvinte din fiecare propoziţie dată.

Vorba dulce mult aduce.
Omul păţit e mai învăţat.
La o faptă bună mulţi voinici se adună.
Răbdarea e cea mai bună doctorie .

2. Identifică noi cuvinte, ca în model.

cos – coş • peste • muscă • scoală • fisă

3. Înlocuieşte silaba subliniată pentru a obţine cuvinte noi.

• **cană**	• **mi**ne	• **apă**	• va**se**
• ca __	• __ ne	• a __	• va __
• ca __	• __ ne	• a __	• va __

4. Desparte în silabe cuvintele date, apoi grupează-le într-un tabel asemănător celui de mai jos.

• legume	• foc	• struguri	• prieten
• polei	• cinstit	• tăcut	• creşte
• prinsese	• împreună	• veselie	• şcolăresc
• muncitor	• învăţătură	• dulceag	• pădure
• vitejie	• vorbă	• dar	• om

o silabă	două silabe	trei silabe	patru silabe	mai multe silabe

5. Alege, din şirul de cuvinte, doar pe acelea înrudite între ele prin înţeles.

• frunză, fum, frunzuliţă, floare, frunziş, înfrunzeşte, ferigă, frunzar

• cald, căldură, vară, călduros, călduţ, căldare, încălzeşte, căldurică

• muncă, muncitor, munceşte, mugeşte, mâncare, muncitoresc, muncitorime

6. Scrie cuvinte înrudite cu cele date.

• şcoală • vesel • dulce • ochi

7. Alcătuieşte propoziţii în care cuvintele **poartă, sare, broască, cheie** să aibă înţelesuri diferite.

8. Formulează propoziţii folosind expresiile următoare.

• faţă senină • ochi de apă • cu inimă
• faţa şcolii • ochi de geam • inima pădurii

9. Scrie propoziţii în care toate cuvintele să fie formate:

• din câte două silabe; • dintr-o silabă.

10. Denumeşte obiectele din imagini, apoi desparte cuvintele în silabe.

11. Transformă cuvintele, ca în model.

blană – îmblănit

• podoabă • belşug • bujor
• piedică • pădure • parte
• păianjen • boboc • plin

12. Notează cuvinte care se scriu cu:

• litera **î**; • litera **â**; • literele **î** şi **â**.

13. Completează spaţiile libere cu literele **î** sau **â**.

„Doamne, fă-i bordei de soare,
__ntr-un colţ de ţară veche
Nu mai __nalt dec__t o floare
Şi __ngust c__t o ureche.“

(Tudor Arghezi – *Cântec de adormit Mitzura*)

14. Găseşte perechile de cuvinte cu înţeles opus.

„Fata babei era slută, leneşă şi rea. Fata moşneagului era frumoasă, harnică şi bună."

(Ion Creangă – *Fata babei şi fata moşneagului*)

Paza bună trece primejdia rea.
Buturuga mică răstoarnă carul mare.
Adevărul şi minciuna sunt duşmani neînduplecaţi.
Greu se câştigă, uşor se cheltuieşte.

15. Înlocuieşte cuvintele scrise cu litere îngroşate cu altele cu înţeles asemănător.

„Era o veveriţă, un ghem de blăniţă de culoarea **flăcării,** cu coada **stufoasă** adusă pe **spinare** spre urechi, c-un căpşor **minuscul** în care **licăreau** ochişorii, ca două **boabe** de ploaie ori de lacrimi."

(Mihail Sadoveanu – *Veveriţa*)

Altora le dă **povaţă,** dar pe sine nu se-nvaţă.
Bogăţia nu vine la nimeni pe apă.
De la omul **cinstit** e destul un **cuvânt**.

16. Alege doar cuvintele cu sens asemănător din şirurile de cuvinte date.

- vorbeşte, spune, zice, ascultă, grăieşte
- imens, pur, enorm, uriaş, gigantic
- repede, iute, grabnic, rapid, nerăbdător

17. Realizează corespondenţa între cuvintele cu sens opus.

• hărnicie	• întunecos	• a înnoda	• încoace	• mulţi
• a deznoda	• puţini	• încolo	• luminos	• lene

18. Scrie cât mai multe cuvinte:

a) cu **sens asemănător** celor date:
• drapel; • nea; • imaculat; • victorie; • arşiţă;

b) cu **sens opus** celor date:
• cinste; • întineri; • încredere; • a aduna; • liniştit.

SUNETUL ŞI LITERA

1. Precizează numărul de litere şi de sunete ale fiecărui cuvânt.

- aer
- cântec
- pix
- iarbă
- rucsac
- erbivor
- este
- ia
- exerciţiu
- respectuos
- leagăn
- xilofon

2. Formează cât mai multe cuvinte, utilizând numai literele: ***m, a, r, i, e, t, c.***

3. Subliniază vocalele cu o linie şi, cu două linii, consoanele.

„Într-o revărsare de lumină nesfârşită soarele sui în cerul albastru."

(Mihail Sadoveanu – *Ciocârlia)*

„O prepeliţă aproape moartă de oboseală s-a lăsat din zbor în marginea unui lăstar."

(I. Al. Brătescu-Voineşti – *Puiul)*

4. Înlocuieşte punctele cu o vocală sau cu o consoană, pentru a obţine cuvinte.

soc	bac	rac	matcă
so●	ba●	●ac	ma●că
so●	ba●	●ac	ma● că

5. Scrie cuvinte care să conţină:

- numai vocale;
- o vocală şi o consoană;
- mai multe consoane şi o vocală.

6. Completează spaţiile libere cu unul dintre grupurile de litere cunoscute.

ja__tă	pi__or	stin__e	ful__re
__brit	__rere	mar__ne	__motoc

7. Transformă propoziţiile, ca în model.

Eu zic. Tu zici. El zice.

• Eu conduc. • Eu trag. • Eu şterg.

8. Transcrie alegând forma corectă a cuvintelor subliniate.

Băiatul a răspuns la **chemarea / chiemarea** mamei.
Chiar / Chear acum scriu teme.
Maria a cumpărat o **pereche / perechie** de **ceorapi / ciorapi.**
Mama a cumpărat o **giantă / geantă** roşie.
Giorge / George şi **Georgeta / Giorgeta** sunt fraţi gemeni.
Gelu a alunecat pe **gheaţă / ghiaţă.**
Gheozdanul / Ghiozdanul meu este încăpător.

9. Grupează, într-un tabel asemănător, cuvintele: ***verdeaţă, nouă, piaţă, creaţă, rouă, iepure, dimineaţă, iată, nuiele, viezure, croială, ouă, catifeaua, toamnă, proaspăt.***

oa	ea	ia	ie	ua	uă

10. Continuă ca în model.

a) **piatră – pietre** • viaţă • băiat • văruială • amiază

b) **căptuşeli – căptuşeală** • orăşeni • stele • viorele

c) **ambiţios – ambiţioasă** • curios • sfios • furios

d) **Bucureşti – bucureştean** • Cluj • Iaşi • Banat

11. Formulează propoziţii în care fiecare cuvânt să conţină unul dintre grupurile de sunete **ia, ea, ie,** ca în model.

Andre*ea ia ie*purele.

12. Completează silabele pentru a obţine cuvinte.

ci < _ _ _

18. Identifică, apoi transcrie cuvintele scrise cu vocalele duble **ee** şi **ii**.

„S-a ivit pe culme Toamna,
Zâna melopeelor,
Spaima florilor şi doamna
Cucurbitaceelor."
(George Topîrceanu – *Rapsodii de toamnă)*

„Cântă ciocârliile
Imn de veselie
Fluturii cu miile
Joacă pe câmpie."
(Şt. O. Iosif – *Cântec*)

„Croiala fiinţei întregi a împărătesei ieşea din nişte tipare."
(Tudor Arghezi – *Piatra piţigoiului)*

19. Transformă cuvintele, ca în model.

a) **muzeu – muzee** • procedeu • portmoneu • matineu
b) **mie – mii – miile** • incendiu • concediu • exerciţiu
c) **explicat – neexplicat** • eficient • evoluat • evaluat

20. Găseşte cuvinte înrudite cu cele date.

• ştiinţă • cuviinţă • a înfiinţa

21. Notează cuvinte care se scriu cu vocalele duble **ee** şi **ii**.

22. Alcătuieşte propoziţii folosind cuvintele: ***scriitor, pustiit, coreeni, liceeni, neexprimat, tranşee, câmpiile.***

23. Desparte în silabe următoarele cuvinte.

• fiică • feerie • neeliminat • conştiinţă
• desfiinţat • maree • needucat • înfiinţat
• viitură • aceea • reexaminat • fiindcă
• miime • moschee • preelectoral • viitor

ORTOGRAME

sa, s-a

1. Transcrie doar enunţurile care conţin cuvintele **sa**, **s-a**.

„S-a mâhnit veveriţa, dar s-a şi mâniat. S-a pus la pândă, să prindă pe hoţ."

(Emil Gîrleanu – *Cioc! Cioc! Cioc!)*

„Heidi a renunţat la viaţa sa tihnită şi plină de bucurii. S-a întors în sătucul sărăcăcios de munte."

(Johanna Spyri – *Heidi, fetiţa munţilor)*

„Prâslea le povesteşte apoi toată istoria sa..."

(Petre Ispirescu – *Prâslea cel voinic şi merele de aur)*

2. Transformă propoziţiile, ca în model.

Azi se duce la teatru.	**Ieri s-a dus la teatru.**
Azi se gândeşte la vacanţă.	Ieri ...
Azi pasărea se agită pe ram.	Ieri ...
Azi Ioana se întoarce de la şcoală.	Ieri ...
Azi Andrei se grăbeşte la meci.	Ieri ...
Mâine Dan se va duce în parc.	**Ieri Dan s-a dus în parc.**
Mâine Cristi se va întâlni cu Andrei.	Ieri ...
Mâine Răzvan se va plimba.	Ieri ...
Mâine Angela se va îmbrăca gros.	Ieri ...
Mâine cerul se va înnora.	Ieri ...

3. Completează spaţiile punctate pentru a obţine propoziţii.

Andrei < s-a ..... . / s-a ..... . / s-a ..... . / s-a ..... .

..... sa / ..... sa / ..... sa / ..... sa > este frumoasă.

Maria / Doru / El > s-a < ..... / ..... / ..... cu ..... / ..... / ..... > sa.

4. Transcrie alegând forma corectă a cuvintelor **sa** şi **s-a**.

„Iarna s-a / sa ivit cu o vijelie înfricoşătoare."

(Mihail Sadoveanu – *Iarna*)

„Că mama te-a legăna
Pe obraji, pe geana s-a / sa."

(Grigore Vieru – *De leagăn*)

„Iată că vine sora sa / s-a mai mare şi îi strică tot planul."

(Victor Sivetidis – *Cum vrea Costel să ajungă om mare*)

„În odaie, prin unghere
S-a / Sa ţesut păienjeniş,
Şi prin cărţile în vravuri
Umblă şoarecii furiş."

(Mihai Eminescu – *Singurătate*)

5. Completează spaţiile punctate cu unul dintre cuvintele **sa** sau **s-a**.

„[...] O prepeliţă aproape moartă de oboseală ... lăsat din zbor într-un lan verde de grâu."

(I. Al. Brătescu-Voineşti – *Puiul*)

„Mama ... ... aplecat asupra lui şi îi văzu zâmbetul. Parcă i ... luat o piatră de pe inimă."

(Ion Agârbiceanu – *Stejarul*)

„Mergând pe drum, se gândea în sinea ... .
– Câte nenorociri mi s-au întâmplat!"

(Carlo Collodi – *Pinocchio*)

6. Alcătuieşte enunţuri în care să foloseşti cuvintele **s-a** şi **sa**.

7. Înlocuieşte expresiile scrise cu litere îngroşate astfel încât enunţurile să-şi păstreze înţelesul.

Adrian **s-a ţinut de cuvânt**.
Încet, încet **s-a lăsat noaptea**.
Bogdan **s-a luat la ceartă** cu Mirela.

sau, s-au

1. Transformă propoziţiile ca în model.

Acum ei se duc la joacă.	**Ieri ei s-au dus la joacă.**
Acum se plimbă prin parc.	Ieri ...
Acum se uită pe o revistă.	Ieri ...
Acum ei se întâlnesc cu profesorul.	Ieri ...

2. Completează spaţiile punctate, pentru a obţine enunţuri.

Elevii
- s-au..... .
- s-au..... .
- s-au..... .
- s-au..... .

- Vreau ... sau ... .
- ... sau ... .
- Pentru mâine citesc ... sau ... .
- Colegele mele s-au ... sau ... .

3. Alege forma corectă a cuvintelor **sau** şi **s-au**.

„Cinci pisici **s-au / sau** rânduit
Sus pe deal, la pescuit.
Şase mâţe din grădină
S-au / sau suit într-o maşină."

(Tudor Arghezi – *Zece mâţe)*

„Un om căuta [...] să afle cine **s-au / sau** ce este mai tare pe acest pământ."

(Alexandru Mitru – *Cine este cel mai puternic de pe pământ)*

„Dar câte o căprioară **s-au / sau** câte un cerb frumos îi arătau voinicului drumul..."

(Victor Eftimiu – *Povestea lui Moş Cocoş Cocoloş)*

„Rândunelele **s-au / sau** adunat pe şoseaua mare..."

(Tudor Arghezi – *Daţi-vă jos încet)*

4. Completează spaţiile punctate cu unul dintre cuvintele **s-au** sau **sau.**

„O scăpare şi ... repezit. ... oprit faţă-n faţă [...]."

(Emil Gîrleanu – *Luptătorii)*

„Se uita cum mâncau ... cum îşi făceau gogoşile viermii de mătase..."

(I. Al. Brătescu-Voineşti – *Niculăiţă Minciună)*

„S-a dus zăpada albă de pe întinsul ţării,
... dus zilele babei şi nopţile vegherii..."

(Vasile Alecsandri – *Sfârşitul iernii)*

„Păsările ... odihnit puţin, [...] au scos un strigăt vesel şi ... ridicat deodată toate."

(Emil Gîrleanu – *Puişorii)*

5. Transcrie enunţurile, apoi explică scrierea cuvintelor îngroşate.

„Copiii **s-au** bucurat şi au plecat înainte."

(Cezar Petrescu – *Fram, ursul polar)*

„Ceilalţi nu au înţeles cum trebuie, crezând că a scrie **sau** a face totuna era."

(Ionel Teodoreanu – *Prăvale-Baba)*

„Mai târziu, [...] pocnetele şi strigătele **s-au** pierdut, **s-au** stins."

(I. Al. Brătescu-Voineşti – *Puiul)*

6. Găseşte expresii cu înţeles opus celor date, apoi formulează enunţuri.

- s-au împrietenit
- s-au bucurat
- s-au dus
- s-au adunat
- s-au îmbrăcat
- s-au pierdut

7. Formulează câte trei enunţuri în care să foloseşti cuvintele **s-au** şi **sau.**

ia, iau, i-a, i-au

1. Transformă propoziţiile, ca în model.

Acum mama îi povesteşte o întâmplare.	**Ieri i-a povestit o întâmplare.**
Acum ea îi cântă un colind.	Ieri ...
Acum îi priveşte cu bucurie.	Ieri ...
Acum Dana îi cere o carte.	Ieri ...

2. Completează spaţiile punctate utilizând formele corecte ale cuvintelor **ia, iau, i-a, i-au**.

– Ia, ascultă povestea!
– Ia, ... !
– Ia, ... !

Maria ia ..... .
..... .
..... .

Învăţătoarea i-a ..... pe elevi.
i-a ..... pe părinţi.
i-a ..... pe caiet.

Doru şi Dana i-au ... pe bunici.
Lui Andrei i-au ... doi dinţi.
Ele i-au ... un dicţionar profesoarei.
I-au ... prietenii în vizită.

3. Alege forma corectă cuvintelor **ia, i-a, iau** şi **i-au.**

„Mă **iau / i-au** după tata la deal ...“
(Nicolae Labiş – *Moartea căprioarei)*

„**Ia / I-a** spus să se suie în pod...“
(Ion Creangă – *Fata babei şi fata moşneagului)*

„Haine **iau / i-au** trebuit omului, căci nu era să umble cu pielea goală...“
(Ion Creangă – *Acul şi barosul)*

„Fata le **ia / i-a** pe câte una şi le îngrijeşte ... “
(Ion Creangă – *Fata babei şi fata moşneagului)*

4. Completează spaţiile punctate cu unul dintre cuvintele **ia, iau, i-a** sau **i-au.**

„... şoptit într-o noapte ca să ... de soţie pe frumoasa care fusese născută din acelaşi tată şi din aceeaşi mamă."

(*Soarele şi Luna – legendă populară*)

„... legat de prăjini şi ... dus la târg, la Turnu."

(Zaharia Stancu – *Desculţ*)

„Uite zău, acum... seama
Că-mi stă bine-n cap năframa."

(George Coşbuc – *La oglindă*)

5. Scrie cât mai multe expresii folosind cuvântul **ia,** ca în model. Formulează enunţuri cu aceste expresii.

ia seama

6. Formulează enunţuri, utilizând modelul.

Furnica ia grăunţe.	**Furnica i-a cerut socoteală greierului.**
Nicu ia	Nicu i-a ....
Mama ia	Mama i-a ....
Ionuţ ia	Ionuţ i-a ....
Dorina ia	Dorina i-a ....

7. Transcrie enunţurile şi explică scrierea cuvintelor subliniate.

„**Ia** fânul şi îl dă jos la vacă."

(Ion Creangă – *Poveste*)

„Aşa **i-a** găsit toamna ... pe Fănuţă [...] şi pe ceilalţi din jurul lui."

(Ionel Teodoreanu – *Prăvale-Baba*)

„Drumeţii **i-au** povestit judecătorului întâmplarea."

(Ion Creangă – *Cinci pâini*)

„Şi se **iau** la luptă cei doi juni eroi."

(Dimitrie Bolintineanu – *Preda Buzescu*)

nea, ne-a

1. Transformă propoziţiile, ca în model.

Azi bunica ne duce la circ.	**Ieri bunica ne-a dus la circ.**
Azi învăţătorul ne dă un premiu.	Ieri ...
Azi Dan ne împrumută revista.	Ieri ...
Azi Dora ne cheamă la desert.	Ieri ...

2. Transcrie enunţurile şi explică scrierea cuvintelor îngroşate.

„[...] A stat lângă noi până **ne-a** tuns chilug. Apoi **ne-a** pus în rând cu ceilalţi şcolari ..."

(Ion Creangă – *Amintiri din copilărie)*

„[...] Ştefănel sări pe bancă şi îşi cufundă faţa în crengile de **nea**."

(Ionel Teodoreanu – *Uliţa copilăriei)*

3. Alege forma corectă a cuvintelor **nea, ne-a**.

„Domnul nostru **ne-a / nea** învăţat rugăciuni, **ne-a / nea** învăţat cântece ..."

(Mihail Sadoveanu – *Domnu' Trandafir)*

„– **Ne-a / Nea** Achime, lasă-i! au spus ceilalţi."

(Marin Preda – *Moromeţii)*

4. Completează spaţiile punctate cu forma corectă a unuia dintre cuvintele **ne-a** sau **nea**.

„– ... trimis stăpânul nostru, baciul de la munte."

(Victor Eftimiu – *Povestea lui Moş Cocoş Cocoloş)*

„Stă păzit într-o vâlcea
De trei plopi înalţi, de ..."

(Tudor Arghezi – *Stupul lor)*

5. Alcătuieşte enunţuri, completând spaţiile punctate.

Fulgii de nea... .	Nea... .
Andrei ne-a... .	Nicu ne-a... .

6. Alcătuieşte enunţuri folosind cuvintele **ne-a** şi **nea**.

neam, ne-am

1. Transformă propoziţiile, ca în model.

Acum ne bucurăm de reuşita sa.	**Ieri ne-am bucurat de reuşita sa.**
Acum ne aşteptăm prietenii.	Ieri ...
Acum ne revedem peste o oră.	Ieri ...
Acum ne uităm după o minge.	Ieri ...

2. Alege forma corectă a cuvintelor **neam, ne-am**.

„Limba noastră-i foc ce arde
Într-un **neam / ne-am** ce fără veste
S-a trezit din somn de moarte
Ca viteazul din poveste.

(Alexe Mateevici – *Limba noastră)*

„Că de când nu **ne-am / neam** văzut
Multă vreme au trecut."

(Mihai Eminescu – *Revedere)*

3. Completează spaţiile punctate cu unul dintre cuvintele **neam** sau **ne-am**.

„Un şoarece de ..., şi anume Raton
Ce fusese crescut sub pat la pension ..."

(Grigore Alexandrescu – *Şoarecele şi pisica)*

„... fi putut juca de-a licuricii."

(Ana Blandiana – *Secretul)*

4. Transcrie enunţurile şi explică scrierea cuvintelor îngroşate.

„– D-apoi **neam** de neamul nostru n-a mâncat aşa bucate."

(Ion Creangă – *Soacra cu trei nurori*)

„Noi, cum a plecat bunicul, a doua zi **ne-am** dus la şcoală."

(Ion Creangă – *Amintiri din copilărie*)

5. Formulează propoziţii, completând spaţiile punctate.

Ne-am	Ne-am ... .
Este neam	... de neam.

la, l-a

1. Transformă propoziţiile, ca în model.

Azi îl întâlneşte pe Andrei.	**Ieri l-a întâlnit pe Andrei.**
Azi mama îl întreabă despre test.	Ieri ...
Azi Ioana îl sună pe Dan.	Ieri ...
Azi ea îl vede pe Grivei.	Ieri ...

2. Alege forma corectă a cuvintelor **la, l-a**.

„– Se înţelege că **la / l-a** primit şi **la / l-a** găzduit frumos şi **la / l-a** întrebat de ce umblă prin lume."

(Mihail Sadoveanu – *Făt-Frumos Măzărean)*

„Vulpea iese **la / l-a** marginea drumului. Ridică puţin capul şi uitându-se **la / l-a** vale zăreşte un car."

(Ion Creangă – *Ursul păcălit de vulpe)*

3. Completează spaţiile punctate cu unul dintre cuvintele **la** sau **l-a**.

„Curtea mea e ... ţară, pe malul unei ape."

(Emil Gîrleanu – *În curtea mea)*

„Cuza-Vodă a poposit ... Adjud, unde ... întâmpinat o mulţime de lume."

(Ion Creangă – *Cuza Vodă şi Moş Ion Roată)*

4. Transcrie enunţurile şi explică scrierea cuvintelor îngroşate.

„Apoi, haide, **la** frunzarul lui Păcală."

(Petre Dulfu – *Isprăvile lui Păcală)*

„Când **l-a** văzut, biata broscuţă a încremenit pe picioruşele de dinapoi."

(Emil Gîrleanu – *Mărinimie)*

5. Completează spaţiile punctate pentru a obţine propoziţii.

Doru
- l-a ..... .
- l-a ..... .
- l-a ..... .
- l-a ..... .

Nicu
- se duce la ..... .
- învaţă la ..... .
- cântă la ..... .
- vorbeşte la ..... .

COMPUNERI

1. Redactează o compunere pornind de la imaginile date. Te poţi ajuta şi de întrebările de mai jos.

Unde se află copiii?
De cine sunt ei însoţiţi?
Ce poartă ei în rucsac?
Ce face fetiţa?
Ce admiră copiii în excursie?
Unde înnoptează elevii?
• Dă un titlu adecvat compunerii.

2. Redactează o compunere după următoarea bandă desenată.

3. Alcătuieşte o compunere răspunzând la întrebările alăturate. Te poţi ajuta şi de imaginea de mai jos.

1. Ce anotimp este?
2. Unde se află bunicii?
3. Ce face bunicul în grădină? Dar bunica?
4. Cum îi ajută băiatul pe bunici?
5. Cum apreciezi comportamentul nepotului?

• Dă un titlu compunerii.

4. Redactează o compunere utilizând planul de idei dat.

Introducere
A venit vara.

Cuprins
Copiii se distrează în vacanţă.

Încheiere
Copiii se despart .

5. * Redactează o compunere cu titlul **De Paşte**, folosind şi cuvintele şi expresiile date: ***sărbătoare, Mântuitorul, ouă roşii, biserică, muguri verzi şi cruzi, roi de fluturi, colţul fraged al ierbii, bucate bune, masă îmbelşugată, haine noi de sărbătoare, soare blând, flori zâmbitoare, pomi gătiţi în haină nouă, cer limpede.***

6. Redactează o compunere cu titlul **O întâmplare în clasă,** având următorul început:

„Este recreaţie. Culoarele şcolii răsună de glasurile zglobii ale elevilor. La noi în clasă, câţiva elevi au organizat un concurs de ghicitori. Dar Alexandru a avut altă idee ...“

7. Redactează o compunere cu titlul **Un băiat curajos,** care să aibă următorul sfârşit:

„Băiatul era mândru de fapta lui, iar oamenii îl priveau cu admiraţie.“

PĂRŢI DE VORBIRE
Substantivul

1. Transcrie, din următorul şir de cuvinte, doar substantivele: ***crâng, merg, tu, veste, George, copil, scatiu, carte, bunic, auriu, ceară, furcă, roşie, curge, argintiu, gândeşte, Maria, Bucureşti, soare.***

2. Subliniază substantivele în următoarele texte.

„Pe atunci, în Vrancea nu erau sate cu lume multă ...“

(*Povestea Vrancei*)

„Prin dumbrăvi, pe ogoare şi prin văi trecea vântişorul lin dinaintea zorilor.“

(Mihail Sadoveanu – *Povestea baciului Tomega*)

„Păcală şi Tândală au mers împreună prin lume [...]. În sate, oamenii se culcaseră.“

(Alexandru Mitru – *Păcală şi Tândală*)

3. Scrie într-un tabel asemănător substantivele date: ***ploaie, veveriţă, linie, caiet, carte, fată, ceaţă, grindină, vânt, ghiveci, urs, bunic, mărgea, păstor, zăpadă.***

Substantive care denumesc:		
fiinţe	**lucruri**	**fenomene ale naturii**

4. Grupează pe două coloane substantivele comune şi pe cele proprii: ***împărat, Făt-Frumos, cheie, Făgăraş, alee, ianuarie, Moldova, Maria, prieten, Argeş, rouă, Ion Creangă.***

5. Transformă cuvintele, ca în model.

a) **copac – copaci – copacii**

- elev
- om
- câine
- prieten

b) **linie – linii – liniile** • hârtie • poezie • corabie • familie

c) **fiu – fii – fiii** • copil • barcagiu • geamgiu

6. Scrie substantivele cu înţeles:

a) asemănător celor date:

• mantie; • drum;

b) opus celor date:

• adevăr; • gălăgie.

7. Notează numai substantivele înrudite cu substantivele **om** şi **copil**.

8. Pune substantivele din paranteză la forma potrivită.

„Fram se scărpină cu (unghie) (labă) în (creştet), cum făcea August [...], când nu nimerea (răspuns) la (întrebare)."

(Cezar Petrescu – *Fram, ursul polar)*

„Eu sunt (om) de (zăpezi),
Cine vine să mă vadă?
Doi (cărbune) sunt (ochi) mei
Şi am ca (nas) un (ardei).
(Ierni) este a mea (ţări)
Mă topesc la (primăveri)."

(Marin Sorescu – *Omul de zăpadă)*

9. Formează substantive schimbând litera subliniată, ca în model.

soc – sac – suc • copac • coamă • tort

10. Precizează felul şi numărul substantivelor din textul dat.

„Cocioaba de pe malul stâng al Bistriţei, bărbatul, fata şi boii din pădure, un ţap şi două capre slabe şi râioase, [asta] era toată averea Irinucăi."

(Ion Creangă – *Amintiri din copilărie)*

Adjectivul

1. Subliniază adjectivele din textele de mai jos.

„S-a ridicat, deodată, din prăpastia întunecoasă, umedă, a munţilor îalnici."

(Emil Gîrleanu – *Vulturul)*

„Acolo apa cântă un cântec surd, înfiorător; [...] în covată zvâcnea în pulbere fină făina şi eu priveam cu ochii mari la toate, ca la nişte puteri suprapământeşti."

(Mihail Sadoveanu – *Sfaturi vechi)*

2. Găseşte adjective potrivite substantivelor date.

pădure < întunecoasă, ..., ...

prieten < ....., ..., ...

palidul, ..., ... > soare

....., ..., ... > pisicuţă

3. Completează spaţiile punctate cu adjective potrivite.

Apa ... şi ... se revărsa peste câmpia ... .

O pulbere ... de aur pluteşte în văzduhul ... de flori ... de tei.

4. Transformă substantivele date în adjective, urmând modelul.

copil – copilăresc

- aur
- lumină
- inteligenţă
- putere

5. Scrie substantivele din care s-au format adjectivele: ***vişiniu, duşmănos, pletos, bogat, noros.***

6. Precizează adjective cu înţeles:

a) asemănător celor date: ***imens, misterios, plăpând;***

b) opus celor date: ***uscat, întinerit, drept.***

7. Adaugă adjective de acelaşi fel, apoi denumeşte-le printr-un singur cuvânt.

roşu, galben, argintiu, plumburiu – culori

• pătrat, ... • scund, ... • liniştit, ...

8. Realizează acordul dintre adjectiv şi substantivul pe care îl determină.

Băiatul (liniştită) se plimba prin codri (tânăr) şi livezi (parfumat), pe lângă izvoare (cristalin) şi câmpii (înverzit).

„Cu (lungă) pumnal de fulgere (albastru)
Îşi taie drumul ploaia (fumuriu)
Pe-ntinsul (veştedă) al grădinii noastre
Întind castanii palme (rece) şi (udă).“

(Otilia Cazimir – *După ploaie)*

9. Alcătuieşte câte un enunţ în care cuvântul **roşie** să fie întâi substantiv, apoi adjectiv.

10. Schimbă locul adjectivului faţă de substantivul determinat, ca în model.

cartea veche – vechea carte

• apa limpede • bradul falnic
• zăpada argintie • furnica harnică

11. Transformă adjectivele, după modelul dat.

fluture străveziu – fluturi străvezii – străveziii fluturi

• gândăcel auriu • copac argintiu

12. Alcătuieşte propoziţii în care adjectivul folosit pe lângă un substantiv să creeze o expresie deosebită, atribuind obiectelor însuşiri omeneşti, ca în exemplul de mai jos.

Soarele sfios abia se arată printre nori.

13. Înlocuieşte expresiile date cu adjective potrivite.

mort de sete – însetat

• împietrit la inimă • cu amar la inimă
• iute la mânie • îngust la minte
• zgârie-brânză • mână largă

Pronumele personal
Pronumele personal de politețe

1. Subliniază pronumele personale din textele date.

„Ele se duc, cercetează, umblă și aduc [...]"
(Tudor Arghezi – *Pe o palmă de țărână)*

„Noi ne ducem la bunicuța și la bunicul."
(Mihail Sadoveanu – *Dumbrava minunată)*

„Voi ați căutat cu glas fierbinte
Naturii calde imnuri sfinte [...]"
(George Coșbuc – *Vestitorii primăverii)*

2. Completează spațiile punctate cu pronume personale sau pronume personale de politețe potrivite.

„Ce făcu ... [...] că văzu albul zilei. Se deșteptă fata de unde dormea ... și cum îl văzu îi zise:
– ... să fii soțul meu!"
(Petre Ispirescu – *Voinicul cel cu cartea în mână născut)*

... au întârziat, deși au fost anunțați din vreme.

– Vă rog, împrumutați-mi stiloul ... !

3. Înlocuiește substantivele subliniate cu pronumele potrivite.

Dana a luat un buchet de flori.
Ionuț și colegii realizează o revistă.
I-am vizitat pe **bunici**.
Am ajutat-o pe **doamna învățătoare**.
Andrei mă cunoaște pe mine.

4. Transformă propozițiile, ca în model.

Eu merg la școală. Noi mergem la școală.

Ea este colega mea.
Dumneaei vorbește blând.
Dumneata pleci în concediu.
Tu răspunzi la telefon.

5. Precizează persoana şi numărul pronumelor din textele date.

„Copil frumos, tu nu ştii oare
Că-s mic şi eu şi că mă doare?“

(Elena Farago – *Gândăcelul)*

„– Dar voi, picioarelor, ce făceaţi când alergau câinii după mine?
– Noi ne străduiam să fugim cât mai tare.“

(*Lupul şi vulpea*)

– Dumneavoastră ce doriţi?
– Pe mine m-a chemat dumneaei.

6. Formulează propoziţii folosind:

a) pronumele personal la:
- persoana a II-a, numărul plural;
- persoana a III-a, numărul singular;
- persoana I, numărul plural;

b) pronumele personal de politeţe la:
- persoana a II-a, numărul plural;
- persoana a III-a, numărul singular.

7. Înlocuieşte pronumele personale cu cele de politeţe potrivite.

Tu ai fost în vizită la Maria.
Ei îmi apreciază poeziile.
El doreşte o carte nouă.
Ea este mătuşa mea.
Voi veţi pleca la munte.
Noi îţi oferim un dar.

8. Transcrie doar forma potrivită a pronumelor care pot înlocui substantivele date.

doamna / învăţătoare < ea / dânsei / dumneaei

ambasadorul < Excelenţa Sa / el / dumnealui

9. Alcătuieşte câte o propoziţie în care cuvântul **noi** să fie adjectiv, apoi pronume personal.

10. Alcătuieşte un scurt text cu titlul **Vulpea şi puişorii**, folosind şi cuvintele: ***puişori, ei, dumneata, gălbiori, vulpea, roşcată, cloşca, noi, ea, ogradă.***

1. Subliniază numeralele din propoziţiile de mai jos.

„Românul are şapte vieţi
În pieptu-i de aramă."

(Vasile Alecsandri – *Peneş Curcanul)*

„Erau odat' într-un sat doi fraţi..."

(Ion Creangă – *Dănilă Prepeleac)*

„Clasa avea şaisprezece bănci [...]"

(Barbu Ştefănescu Delavrancea – *Domnul Vucea)*

2. Scrie cu litere următoarele numere: **11; 16; 18; 20; 24; 31; 123; 405; 720; 1000.**

3. Completează spaţiile punctate cu numeralele potrivite.

„..., ..., ...,
Eu strâng foi de tei,
..., ..., ...,
Florile miroase.
..., ..., ...,
Florile-s cu rouă.
Am ajuns la ...,
Roua este rece."

(Grigore Vieru – *Numărătoarea)*

- a fi cu ochii în ...
- a alerga după ... iepuri
- a avea cei ... ani de-acasă
- a se auzi peste ... mări şi ... ţări
- a apuca ... de ani
- a merge pe ... cărări

4. Scrie cu litere:

- datele de naştere ale membrilor familiei tale;
- datele celor mai importante sărbători religioase;

5. Selectează din folclor:

- numărători;
- proverbe care conţin numerale.

6. Alcătuieşte câte o propoziţie în care cuvântul **nouă** să fie, pe rând:

- adjectiv;
- numeral.

Verbul

1. Subliniază verbele din textele de mai jos.

„Pasărea zbura în jurul nostru. Veni cu un viermişor în plisc."

(Cezar Petrescu – *Cuibul de păsărele*)

„În fiecare zi, Ion rândaşul mă chinuieşte, mă suduie, mă bate, încarcă prea bine căruciorul, nu-mi dă fân şi grăunţe, nu m-adapă."

(Mihail Sadoveanu – *Ianoş Năzdrăvan*)

„O saluţi, o chemi şi vine
Din ce-i spui şi ce-i vorbişi
Ea se uită lung la tine
Dintr-o parte şi pieziş."

(Tudor Arghezi – *Gâri-Gâri*)

2. Grupează, într-un tabel asemănător celui de mai jos, următoarele verbe: ***citesc, au plecat, este, voi sta, copiez, va exista, am aşteptat, se vor afla, lucrează, am tăcut.***

Verbe care exprimă:		
acţiunea	**starea**	**existenţa**

3. Alcătuieşte câte o propoziţie în care verbul **a doborî** să fie la începutul, la sfârşitul sau în interiorul propoziţiei.

4. Potriveşte proverbelor date, verbele din coloana alăturată.

Ce ... la tinereţe, aceea ... la bătrâneţe.
Duşmănia ... omenia.
Hărnicia ... sărăcia.
Omul ... haina, nu haina pe om.

- cinsteşte
- înveţi
- strică
- ştii
- alungă

5. Formulează propoziţii în care verbele alese să exprime acţiunea, starea sau existenţa.

6. Transformă substantivele date în verbe, ca în model.

plăcere – a plăcea

- învăţătură
- citire
- datorie
- curăţenie

7. Alcătuieşte câte o propoziţie în care cuvântul **vin** să fie, pe rând, substantiv, apoi verb.

8. Scrie verbe cu înţeles:

a) asemănător celor date: ***a vorbi, a asculta, a fugi;***

b) opus celor date: ***a plânge, a vinde, a închide.***

9. Pune verbele din paranteze la numărul şi persoana cerute de enunţ.

(A veni) căldura. Copiii (a se aduna) în parc. (A se auzi) multe glasuri vesele. Noi (a se urca) într-un scrânciob. Vântul (a adia) uşor. Fetele (a se juca) cu păpuşile. Doar Nicuşor (a sta) la umbră şi (a citi) o carte.

10. Precizează numărul şi persoana fiecărui verb din enunţurile de mai jos.

„Însă el fură şi acum. Vine din pod. Noi nu l-am întâlnit niciodată pe scară, se fereşte de noi, însă copiii l-au văzut de mai multe ori [...] cum deschide dulapul, cum desface borcanele şi cutiile ...“

(Tudor Arghezi – *Hoţul)*

„El mulţumi zânei că l-a scăpat de primejdie. [...] Surorile gătiră o cină plăcută şi numai în vase de aur. [...] Calul păştea pe unde voia dânsul.“

(Petre Ispirescu – *Tinereţe fără bătrâneţe şi viaţă fără de moarte)*

11. Formulează câte o propoziţie în care verbul să fie:

- la persoana a II-a, numărul plural;
- la persoana I, numărul singular;
- la persoana a III-a, numărul plural;
- la persoana a III-a, numărul singular.

12. Scrie verbe cu acelaşi înţeles pentru expresiile date.

- îmi aduc aminte
- fac planuri
- stă de vorbă
- dă o fugă
- trag o spaimă
- face treabă

PĂRŢI DE PROPOZIŢIE

1. Subliniază predicatele şi subiectele din textele de mai jos, apoi grupează-le într-un tabel asemănător celui de mai jos.

„Acuma băieţii învaţă într-alt loc. [...] În locul acela odată a trăit un om."

(Mihail Sadoveanu – *Domnu' Trandafir*)

„Stupul lor de pe vâlcea
Stă păzit într-o broboadă ..."

(Tudor Arghezi – *Stupul lor*)

„Copila tăcu [...]. În gând ea le pusese alt nume."

(Ion Agârbiceanu – *Păpădia*)

Funcţie sintactică	exprimat prin	felul	numărul	persoana

2. Alcătuieşte câte o propoziţie în care substantivul **vacanţă** să aibă funcţie sintactică de subiect. Aşază pe rând, subiectul la începutul, la sfârşitul, apoi în interiorul propoziţiei.

3. Formulează câte o propoziţie în care subiectul să fie exprimat prin:
- substantiv comun, număr plural;
- substantiv propriu, număr singular;
- pronume personal, persoana a III-a, singular;
- pronume personal de politeţe, persoana a II-a, numărul plural.

4. Completaţi propoziţiile cu:

a) **subiecte potrivite;**

... sunt cinstea părinţilor.
Vin ... călătoare.
Au înflorit ... .
... va sosi diseară.

b) **predicate potrivite.**

Râul ... prin mijlocul satului.
... primăvara cea înmiresmată.
Fluturi zglobii ... prin livezi.
În grajd, animalele ... .

5. Realizează corespondenţa între subiectele şi predicatele date, pentru a obţine propoziţii.

• Soarele	• Ciocârlia	• Frunzele	• Norii	• Pădurea
• foşnesc	• se adună	• străluceşte	• a înverzit	• cântă

6. Alege forma corectă a verbului, apoi transcrie propoziţiile.

Noi (vor veni, vom veni, veţi veni) pe la Dan.
Maria (vorbiţi, vorbesc, vorbeşte) la telefon.
Cucul (îţi cânt, îşi cântă, a cânta) singur numele.
(Culege, culegeţi, culeg) flori copiii.

7. Transcrie doar propoziţiile simple.

„Pădurea fumegă. Negurile se lasă. Păsările se rotesc din înalt..."

(Emil Gîrleanu – *Nedespărţite)*

„S-a dus zăpada. S-au dus jocurile de iarnă ..."

(Cezar Petrescu – *Cu zmeul)*

„Vântul aleargă. Ileana s-a oprit. Zmeul cade. Săgeţi de lumină tremură."

(Victor Ion Popa – *Sfârlează şi Fofează)*

8. Dezvoltă propoziţiile simple.

• Căprioara se teme.	• Maria plânge.
• Pluteşte zmeul.	• Zâmbim noi.
• Dumnealui citeşte.	• Elevii cântă.
• Andrei a adormit.	• Vor pleca bunicii.

9. Transformă propoziţiile dezvoltate în propoziţii simple.

„Arar se vede un om trecând prin sat. Abia se zăresc poteci ca de lăţimea unei lopeţi. Lumini gălbui de văpaiţă joacă prin geamurile câtorva case."

(Barbu Ştefănescu Delavrancea – *Iarna*)

„Jivinele se traseră în întunecimea sihlei. Paserile fâlfâiră spre stele. Lizuca auzi pe Patrocle. Glasul lui umplea de răsunet noaptea ..."

(Mihail Sadoveanu – *Dumbrava minunată*)

10. Analizează părţile secundare din propoziţiile următoare, completând un tabel asemănător celui de mai jos.

„Floarea cu coroana aurie se clătina spre cupolă."

(Mihail Sadoveanu – *Dumbrava minunată*)

„Oglinda cerului poleia pământul."

(Emil Gîrleanu – *Mai sus!*)

Partea secundară	determină	exprimată prin	felul	numărul	persoana

11. Completează propoziţiile următoare cu părţile secundare potrivite.

O linişte (ce fel de?) stăpânea (pe cine?) (ce fel de?) şi (ce fel de?).
Noi căutăm (ce?) (ce fel de?).
(Unde?) se aude glasul (al cui?).
Doru s-a întors (unde?) (când?)?

12. Formulează propoziţii după schemele date.

S (subst. propriu) + P (verb)

S (pronume personal de politeţe) + P (verb) + P.S. (subst. comun)

P (verb) + S (pronume)

S (subst. comun) + P.S. (adjectiv) + P (verb) + P.S. (subst. comun)

1. Formulează cât mai multe cuvinte, folosind silabele date.

a) în, ni, plo, ghi, no, rat, uă, ze, on, ce;
b) te, car, ter, nel, net, cre, tă, in, re, tu.

2. Găseşte cuvinte noi, ca în model.

a)	răcită răchită	• veci	• cip	• Lucian
b)	gem ghem	• George	• Angelina	
c)	cer ger	• rece	• cel	
d)	cât gât	• coală	• cară	• măcar
e)	pun bun	• pară	• parcă	• pompă

3. Scrie cât mai multe cuvinte folosind silabele date.

co ....

.... că

.... gi ....

4. Desparte în silabe cuvintele: ***sanie, meşter, nas, picioare, tren, sfială, mângâiere, scorbură, păcăleală, ecou, greiere, alimente, ruginie, bucurie, strălucitor, interesantă, spectator, aplaudă, neatenţie, inutil, prevăzător, revine, strămoşi, portavion.***

5. Transcrie din enumerările date doar cuvintele care au înţeles asemănător:

a) oaspete, musafir, ostaş, invitat;
b) comunicare, şcoală, ştire, veste;
c) viclean, şiret, prefăcut, nehotărât;
d) tiptil, uşor, zgomotos, furişat.

6. Scrie cuvinte cu înţeles:

a) asemănător celor date: ***cărare, şcolar, arbore, recreaţie, jilav, lucios;***

b) opus celor date: ***modest, prieten, sus, cald, necaz, râde, veşted.***

7. Grupează, într-un tabel asemănător celui dat, cuvintele: ***iarnă, câmpia, oaie, perdea, neatenţie, cuier, copilărie, patria, bogăţie, ploaia, iepure, prieten.***

Ea, ia, ie, în aceeaşi silabă	Ea, ia, ie, în silabe diferite
iar-nă	câm-pi-a

8. Notează cuvinte care se scriu cu:

• mp • mb • î • â • cs

9. Formulează enunţuri în care cuvintele date să aibă înţelesuri diferite.

• şiret • râs • vie
• vară • mătură • mare

10. Găseşte cuvinte care:

a) să înceapă cu aceeaşi literă şi să fie formate din 2, 3, 4 sau mai multe litere, ca în model;

ac – apă – arac – ardei – aragaz

b) să se termine cu aceeaşi literă şi să fie formate din 2, 3, 4 sau mai multe litere, ca în model.

ie – are – adie – soţie

11. Alcătuieşte propoziţii din două, trei, patru cuvinte care să înceapă cu aceeaşi literă, după model.

Anton ară.
Ana are alune.
Albina are aripi argintii.

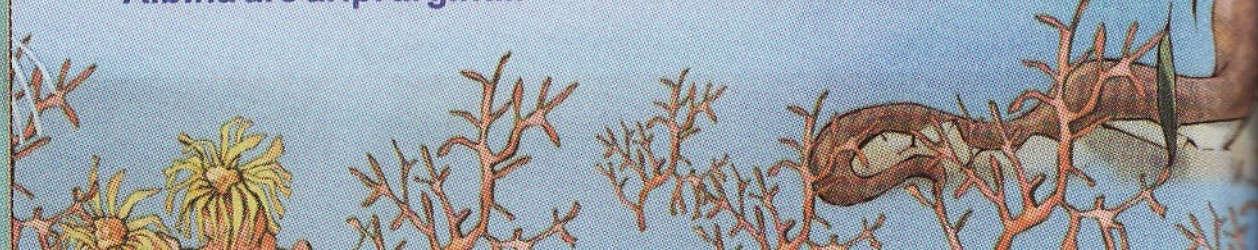

ORTOGRAME

va, v-a

1. Transformă propoziţiile ca în model.

Azi bunica soseşte cu trenul.	**Mâine bunica va sosi cu trenul.**
Azi ea scrie vărului meu o scrisoare.	Mâine ...
Azi Dana cântă la serbare.	Mâine ...
Azi el pleacă în excursie la mare.	Mâine ...
Azi Doru o ajută pe mama.	Mâine ...

2. Completează spaţiile punctate pentru a obţine propoziţii.

Adrian va
- ... premiul întâi.
- ... o casetă muzicală.
- ... un examen important.
- ... o prăjitură.

Andreea v-a
- ... despre concursul de desene.
- ... până la colţul străzii.
- ... rezolvarea problemei.
- ... o poveste frumoasă.

3. Transcrie enunţurile şi explică scrierea cuvintelor subliniate.

„– **V-a** înşelat. Aţi plătit şi **v-a** înşelat. **V-a** spus că e urs alb, dresat."

(Cezar Petrescu – *Fram, ursul polar)*

„Copiii nerăbdători aşteaptă în odaia din dreapta semnul când **va** începe serbarea."

(I. Al. Brătescu-Voineşti – *Nicuşor)*

4. Completează spaţiile punctate cu unul dintre cuvintele **va** sau **v-a**.

„Fetiţa noastră nu ... muri [...], nu se ... deştepta din somn până nu ... veni un tânăr fecior de domn şi o ... deştepta."

(Charles Perrault – *Frumoasa din pădurea adormită)*

„Nu ... fost dor
De ţara voastră?"

(George Coşbuc – *Vestitorii primăverii)*

5. Alcătuieşte un scurt text cu titlul **În livadă**, folosind şi cuvintele: ***va aduce, v-a spus, v-a ajutat, va povesti, v-a dăruit, v-a cerut, va pregăti.***

cel, ce-l

1. Transformă propoziţiile, ca în model.

Mama l-a întrebat ce îl supără. **Mama l-a întrebat ce-l supără.**

Nu a înţeles ce îl întreba.
A mărturisit ce îl deranjează.
Era pe drumul ce îl ducea în sat.
Îi spune ce îl interesează.

2. Completează spaţiile punctate pentru a obţine propoziţii.

Ştefan
Mărul
Colegul
Câinele

cel

Mare a fost domnul Moldovei.
..... .
..... .
..... .

3. Completează spaţiile punctate cu unul dintre cuvintele **cel** sau **ce-l**.

„Oamenii uitară de el, din pricina blănurilor ... acopereau."

(Victor Eftimiu – *Păunaşul codrilor*)

„... negru bătu odată din pinteni, se loviră piept în piept [...]."

(Emil Gîrleanu – *Luptătorii*)

4. Formulează enunţuri folosind cuvintele de mai jos.

- cel roşu
- Mircea cel Bătrân
- ce-l sfătuieşte
- cel cuminte
- ce-l frământă
- ce-l urmează

5. Transcrie enunţurile, apoi explică scrierea cuvintelor îngroşate.

„Mogârlici necheză de bucurie şi începu a bate din copitele lui mici, ca nişte pantofi de lac. Ştie **ce-l** aşteaptă! Porţia de zahăr."

(Cezar Petrescu – *Pif-Paf-Puf*)

„[...] Măcar că nepoţelul a făcut multă gălăgie, drumeţul **cel** mohorât l-a vârât în sac."

(Titel Constantinescu – *Iată-mă şi fetiţa cu scufiţă roşie*)

nu-l, n-o, nu-i

1. Transformă cuvintele subliniate ca în model.

Lui Dan nu îi mai vine uniforma. **Lui Dan nu-i mai vine uniforma.**
Nu îi vine să creadă ce aude.
Ei **nu îi** rămâne decât să înveţe.

Nu îl cunosc pe acest om. **Nu-l cunosc pe acest om.**
Pe Vlad **nu îl** ajut pentru că e obraznic.
Ea **nu îl** apreciază corect.

Nu o mai chem pe la mine. **N-o mai chem pe la mine.**
Pe Ioana **nu o** găsesc acum acasă.

2. Completează spaţiile punctate cu unul dintre cuvintele **nu-l, nu-i, n-o.**

„Dete îşi întoarse privirea spre a se convinge că Heidi ... putea auzi."
(Johanna Spyri – *Heidi, fetiţa munţilor)*

„Ciobanii ... băgară în seamă pe băietanul cel tânăr."
(Călin Gruia – *Vântură-Lume)*

„Asta ... plăcu tigrului – după cum se vede, era un tigru laş."
(Petre Ispirescu – *Măgarul şi tigrul)*

3. Transcrie enunţurile, apoi explică scrierea cuvintelor îngroşate.

„– Vedeţi bine că **nu-l** ducem noi la spânzurătoare numai aşa, de flori de cuc."
(Ion Creangă – *Povestea unui om leneş)*

„– Cu ce **nu-i** şade lui bine? adăugă tanti Miţa."
(Ion Luca Caragiale – *D-l Goe)*

„[...] A zis fetei să se suie în pod şi să-şi aleagă de-acolo o ladă [...]; dar să **n-o** deschidă până acasă..."
(Ion Creangă – *Fata babei şi fata moşneagului)*

4. Alcătuieşte enunţuri folosind cuvintele: ***nu-l scap, nu-i dau, n-o iubesc, nu-i cânt, nu-l apăr, n-o aşez.***

n-ai, n-am, n-are, n-aţi, n-ar

1. Transformă enunţurile, ca în model.

Am un canar. **Nu am un canar.** **N-am un canar.**

Ai un frate.

Are ochi albaştri.

Aţi şters tabla. **Nu aţi şters tabla.** **N-aţi şters tabla.**

Aţi stins focul.

Ar pleca în excursie.

2. Completează spaţiile punctate cu unul dintre cuvintele: **n-am, n-ai, n-are, n-aţi, n-ar**.

„Dacă ... fi lumea şi gemetele ei, n-aş zice nimic!"

(Ion Agârbiceanu – *Ciocârlia*)

„Vulpea! Dar iată: ... gânduri vrăjmaşe."

(Ion Pas – *Puişorul şi vulpea*)

„– Mers-am eu asupra ei cu bătălie, dar... isprăvit nimica."

(Mihai Eminescu – *Făt-Frumos din lacrimă*)

„– [...] Slujeşte la mine astăzi şi [...] ... să ieşi cu mâinile goale de la casa mea."

(Ion Creangă – *Fata babei şi fata moşneagului*)

3. Transcrie enunţurile, apoi explică scrierea cuvintelor subliniate.

„**N-am** apucat să ar de primăvară fără s-aud ciocârlia."

(Ion Agârbiceanu – *Ciocârlia*)

„– De ce **n-ai** luat mantaua, bre?

(Emil Gîrleanu – *Santinela*)

„La şcoală nu v-aţi dus, **n-aţi** învăţat nimic..."

(K. Uşinski – *Copiii din crâng*)

„Bine că **nu-i** acasă; şi de **n-ar** veni mai degrabă şi mai bine-ar fi."

(Ion Creangă – *Amintiri din copilărie*)

4. Alcătuieşte enunţuri folosind expresiile: ***n-ar dansa, n-am cuvinte, n-are minte, n-ai talent, n-aţi plecat.***

1. Scrie verbele înrudite cu substantivele de mai jos.

fugă – a fugi
- scrisoare
- lumină
- călătorie
- credinţă
- citire
- trecere
- tăcere
- existenţă
- plăcere
- înălţime
- sărbătoare

2. Subliniază verbele în textele următoare, apoi analizează-le precizând persoana, numărul, timpul şi funcţia sintactică.

„Din când în când, saltă dintr-o brazdă neagră o ciocârlie care fâlfâie pe deasupra noastră şi ţârâie uşurel."

(Mihai Sadoveanu – *Cocostârcul albastru)*

„Ştiu cuibul… Văd o clipă perechea, apoi una din păsărele zboară c-un tremur scurt din aripi."

(Mihai Sadoveanu – *Privighetoarea)*

„– Ce faci, Coretti? îl întrebai eu.
– Nu vezi? îmi răspunse el, îmi repet lecţia."

(Edmondo de Amicis – *Camaradul meu Coretti)*

3. Grupează verbele date pe trei coloane, după timpul la care se află: ***spun, am privit, mâncau, fuseseră, va săruta, trece, am purtat, plângeau, vor sta, întrebasem, au sosit, vom intra, doarme, vei auzi.***

4. Transformă propoziţiile, ca în model.

Ieri am vizitat un muzeu.
Azi vizitez un muzeu.
Mâine voi vizita un muzeu.

Tu stai pe prispă.
Casa este la marginea oraşului.
Din sobă va ieşi fum.

5. Scrie verbele cu înţeles:

a) asemănător celor date: ***a informa, a înşela, a potoli, a arde, a picura, a lupta, a munci;***

b) opus celor date: ***a termina, a vinde, a veghea, a iubi, a închide, a îngheţa, a astupa.***

6. Găseşte cât mai multe expresii cu înţeles diferit, folosind verbul **a lua.**

- **a lua aminte, …**

7. Înlocuieşte grupurile de cuvinte subliniate cu verbele care au înţeles asemănător.

Mi-am adus aminte despre o întâmplare hazlie.
El a plecat când **n-am băgat de seamă.**
Suporterii **au dat năvală** pe stadion.
Mama **a stat de veghe** la căpătâiul copilului.
Cei doi **au legat prietenie** pe viaţă.

8. Alege forma corectă a verbelor din enunţurile date, apoi transcrie-le.

Tu eşti / ieşti un bun coleg.
Maria este / ieste harnică.
Ea ia / ea tramvaiul spre casă.
El iera / era la cabană.
Eu iau / eau o prăjitură.
Tu ei / iei un buchet de flori.

9. Alcătuieşte propoziţii cu verbul **a fi**, ca în model.

– Fii cuminte! **– Nu fi obraznic!**

10. Pune verbele din paranteză la timpul, numărul şi persoana indicate.

(a culege) mere.
(trecut, pers. I, nr. plural)

(a povesti) cele întâmplate.
(viitor, pers. a III-a, nr. plural)

(a da) un test.
(prezent, pers. a II-a, nr. singular)

(a fi) ascultător.
(prezent, pers. I, nr. singular)

11. Formulează propoziţii în care verbele să fie la:

- timpul prezent, pers. a III-a, nr. singular;
- timpul trecut, pers. a II-a, nr. plural;
- timpul viitor, pers. I, nr. plural.

1. Transcrie, dintre cuvintele date, doar substantivele: ***furtună, ridică, plop, noi, cald, bancă, Florin, carte, Iaşi, Prut, frumos, lalea, vulpe, rouă, cinci, vor creşte, Carpaţi.***

2. Transformă verbele în substantive.

a pleca – plecare • a vinde • a împacheta • a scrie • a mânca • a alerga • a sosi • a uda • a aminti

3. Dă exemple de substantive care denumesc fiinţe, lucruri, fenomene ale naturii, însuşiri, stări sufleteşti, acţiuni.

4. Înlocuieşte grupurile de cuvinte subliniate cu substantivele potrivite din coloana alăturată.

Am scris poezia din **aducere-aminte.**	• neatenţie
Din **nebăgare de seamă** am greşit problema.	• regrete
M-am despărţit de el cu multe **păreri de rău.**	• memorie
Am o bună **ţinere de minte.**	• amintire
I-a răspuns în **bătaie de joc.**	• batjocură

5. Subliniază substantivele, apoi analizează-le precizând felul, numărul, genul şi funcţia sintactică.

„Pe frunza unui nufăr, broscuţa se bucură şi ea de frumuseţea şi răcoarea nopţii."

(Emil Gîrleanu – *Mărinimie)*

„Stârniţi de clingătul zurgălăilor, copiii aleargă de pretutindeni, se urcă pe garduri… Cânii îşi amestecă lătratul în chiotele lor."

(Alexandru Vlahuţă – *România pitorească)*

„Peste o jumătate de ceas ne aflam în gazdă la părintele Ionică din Valea Pipirigului."

(Calistrat Hogaş – *Pe drumuri de munte)*

6. Grupează, pe trei coloane, substantivele, după genul lor: ***frate, colegă, drum, vânător, floare, muzeu, stea, palmă, lucru, nume, câine, tată, buzunar, fum, tei, cărucior, tăcere, veselie, seară, cântatul.***

7. Formează substantive înrudite cu cele date, de genul:
a) masculin: ***vulpe, raţă, gâscă, broască;***
b) feminin: ***urs, leu, lup, tigru***.

8. Precizează genul substantivelor: ***fluture, veveriţă, elefant, vultur, greiere, albină.***

9. Scrie substantive cu înţeles:
a) asemănător celor date: ***dărnicie, noroc, iaz, luptă;***
b) opus celor date: ***tinereţe, atenţie, ordine, câştig.***

10. Alcătuieşte propoziţii cu perechile de cuvinte de mai jos.

• maestru	• deşert	• companie	• ferigă
• maistru	• desert	• campanie	• verigă

11. Formulează propoziţii în care următoarele cuvinte să aibă înţelesuri diferite: ***golf, liliac, stat, lună.***

12. Completează spaţiile punctate cu formele corecte ale substantivelor date.

bunica	**băiat**
Bunica vine pe la noi.	...(cine?) acela este fiul meu.
... (pe cine?) o iubesc mult.	Caietele (ale cui?) ... stau pe bancă.
Hainele (ale cui?) ... sunt noi.	I-am împrumutat (cui?) ... o carte.
Îi duc (cui?) ... o floare.	Îl cunosc (pe cine?) ... acesta.
Mă duc (la cine?)	Dovedeşte o minte (ce fel de?) ... isteţ.

13. Alcătuieşte propoziţii în care substantivul **şcoală** să fie, întâi, subiect, apoi parte secundară de propoziţie.

14. Transformă substantivele comune în substantive proprii, ca în model.

cojocar – Cojocaru • lemnar • tâmplar • baci • militar

Pronumele personal
Pronumele personal de politețe

1. Subliniază pronumele personale, apoi completează un tabel asemănător celui dat.

„[El] îi pofteşte la masă, ei îl roagă să-i ierte că nu pot, trebuie să plece …“

(Mihail Sadoveanu – *Domnu' Trandafir)*

„Ţugulea se duse mai întâi de se întâlni cu fraţii lui. Le spuse şi lor cum a omorât pe zmeoaica cea bătrână.“

(Petre Ispirescu – *Ţugulea, fiul unchiaşului şi al mătuşei)*

„– Ţi s-a întâmplat ceva?
– Şi dacă mi s-a întâmplat? Ce-ţi pasă ţie?
– Mie nu-mi pasă. …“

(V. Oseeva – *Cuvântul fermecat)*

„– Voi nu înţelegeţi, spuse mâhnit răţoiul cel urât.
– Dacă nici noi nu înţelegem, atunci cine crezi că te va înţelege?“

(Hans Christian Andersen – *Răţuşca cea urâtă)*

pronumele personal	forma	persoana	numărul	genul	funcţia sintactică

2. Precizează ce părţi de vorbire sunt cuvintele subliniate. Explică scrierea acestora.

Mie mi-e dragă munca.
Mi-a înapoiat **mia** de lei.
Dora **i-a** împrumutat **ía** Danei.
Ne-a condus acasă **nea** Nicu.
Ne-am împrietenit cu un **neam** de-al tău.
L-a chemat pe Dan **la** cancelarie.

3. Înlocuieşte pronumele personale de politeţe cu pronumele personale potrivite.

Dumneavoastră veniţi de departe.
Cărţile dumnealui sunt îngrijite.
Dumneata ai o haină frumoasă.
Pe dumneaei o cunosc de ieri.
Le-am dat dumnealor un sfat.
– Câţi ani aveţi dumneavoastră?

4. Înlocuieşte spaţiile punctate cu forme ale pronumelor personale indicate.

eu

(cine?) ... sunt elev în clasa a patra.
Adrian va veni azi (la cine?) ... .
Dan (pe cine)... -a întâlnit la circ.
Fratele meu (cui?) ... -a dat o jucărie.

ea

Am văzut- (pe cine?) ... la muzeu.
(Cine?) ... cară un coş.
(Cui?) ... place îngheţata.
Îl va invita (la cine?) ... .

5. Alcătuieşte propoziţii cu pronumele personale indicate mai jos.

a) persoana I, numărul plural;
b) de politeţe, persoana a III-a, numărul singural, gen feminin;
c) persoana a III-a, numărul singular, gen masculin;
d) de politeţe, persoana a II-a, numărul plural;
e) persoana a II-a, numărul singular;
f) de politeţe, persoana a III-a, numărul plural.

6. Formulează propoziţii cu ajutorul pronumelor personale date.

• îmi • îţi • îl • o

7. Scrie propoziţii în care pronumele personal **voi** să fie, pe rând:

• subiect;
• parte secundară care determină un substantiv;
• parte secundară care determină un verb.

8. Formulează propoziţii în care cuvântul **voi** să fie, pe rând, pronume, apoi verb.

9. Alcătuieşte enunţuri folosind cuvintele: ***a-ţi spune, aţi învăţat, a le povesti, al lui, a-l cunoaşte.***

Numeralul

1. Transcrie dintre cuvintele date doar numeralele: ***caiet, frumos, şapte, o sută, o mie, două sute optzeci şi trei, tablă, mie, noi, trei mii.***

2. Grupează, pe două coloane, numeralele care arată numărul şi pe cele care arată ordinea: ***trei, întâiul, doisprezece, douăzeci şi nouă, al treilea, primul, al douăzecilea, şapte sute.***

3. Subliniază numeralele, apoi analizează-le precizând felul lor şi funcţia sintactică.

„Ploaia aceea a Borzei a durat exact şaptezeci şi două de ceasuri."
(Mihail Sadoveanu – *Nopţile de Sânziene)*

„La picioarele ei erau zece cămăşi, la a unsprezecea lucra acum."
(Hans Christian Andersen – *Lebedele)*

„–Am doi copii aici. (...) Al doilea e operator la studioul de filme."
(Octav Pancu-Iaşi – *Omul de la fereastră)*

4. Scrie cu litere următoarele numere: ***5; 17; 14; 20; 25; 100; 103; 271; 1000; 1008; 1065; 3147.***

5. Precizează ce părţi de vorbire sunt cuvintele subliniate.

a) **O** fată culege o floare,
Două fete stau la soare.

b) Am întrebat-**o** ceva.

6. Formulează propoziţii în care cuvintele **o** şi **un** să fie numerale.

7. Alcătuieşte propoziţii în care numeralele **cinci** şi **al zecelea** să fie, pe rând, subiecte, apoi părţi secundare de propoziţie.

8. Transcrie enunţurile, alegând forma corectă a numeralelor.

Erau doisprezece / douăsprezece lebede.
Era ora două / doi.
Ei sunt două / doi fraţi.
Cei doisprezece / douăsprezece au câştigat întrecerea.

Adjectivul

1. Transformă substantivele în adjective, ca în model.

cinste – cinstit

- frumuseţe
- bunătate
- curaj
- lumină
- deal
- aur
- vişină
- strălucire
- dulceaţă

2. Scrie adjectivele înrudite cu verbele date.

a tăcea – tăcut

- a promite
- a închide
- a aştepta
- a munci
- a coborî
- a scrie

3. Transcrie doar coloana care cuprinde numai adjective.

au venit	slab	eu	doi	tinereţe
vor pleca	întunecos	căldură	primul	cântă
argintiu	zglobiu	ne	al treilea	şcoală

4. Subliniază adjectivele, apoi analizează-le precizând numărul, genul, funcţia sintactică şi substantivul determinat.

„Grajdurile mari şi încăpătoare, cu guri negre şi pustii, bucătăriile imense cu pereţi afumaţi şi cu vetrele reci şi fără cenuşă, îmi păreau o poveste, o istorie veche."

(Calistrat Hogaş – *Pe drumuri de munte*)

„În fund, pe cer albastru, în zarea depărtată,
La răsărit, sub soare, un negru punct s-arată!"

(Vasile Alecsandri – *Oaspeţii primăverii*)

„Urma vântului tăia brazde adânci şi mişcătoare în iarba rară şi sălbatică."

(Calistrat Hogaş – *Pe drumuri de munte*)

5. Se dau substantivele: ***floare, şcoală, carte, elev, pădure, apă, cer, munţi.***

a) Găseşte adjective potrivite pentru substantivele de mai sus.

b) Trece substantivele şi adjectivele la numărul plural;

floare înmiresmată – flori înmiresmate

c) Schimbă poziţia adjectivelor faţă de substantiv.

floare înmiresmată – înmiresmata floare

6. Scrie adjective cu înţeles:
a) asemănător celor date: ***măreţ, însufleţit, hotărât, ager;***
b) opus celor date: ***silitor, sprinten, înnorat, îngrijit.***

7. Transformă adjectivele şi substantivele, ca în model.
nor fumuriu – norii fumurii – fumuriii nori
• ghiocel argintiu • copil zglobiu • codru pustiu

8. Alcătuieşte câte o propoziţie cu fiecare dintre expresiile: ***buze vişinii, trandafiriile flori, azuriul cer, bluze portocalii, bătrânii copaci.***

9. Pune adjectivele din paranteză la numărul şi genul cerute de substantivele determinate.

„Sub lumina (trandafiriu) a unui (blânzi) apus de soare, pământul pare (adâncită) într-o odihnă (neliniştit); frunzele aţipesc, pregătindu-se pentru (tihnit) somn al nopţii; în depărtări, miriştile (singuratic) scânteiază ca nişte ţesături ...“

(Emil Gîrleanu – *Puişorii)*

10. Găseşte adjective cu acelaşi înţeles pentru expresiile următoare.
cu capul în nori – aiurit, visător
• într-o ureche • cu scaun la cap • dintr-o bucată
• zgârie-brânză • coate-goale • la locul lui

11. Transformă adjectivele în substantive proprii, după model. Formulează propoziţii cu două dintre aceste perechi.
lung – Lungu • roşu • scurt • alb • negru • pestriţ

12. Alcătuieşte câte o propoziţie în care cuvântul **roşie** să fie, întâi, substantiv, apoi adjectiv. Precizează funcţiile sintactice ale acestor cuvinte în fiecare propoziţie.

13. Precizează partea de vorbire subliniată.
Cei **nouă** copiii au fost salvaţi.
Mama mi-a adus o rochie **nouă.**
Nouă nu ne place filmul acesta.

PROPOZIŢIA
Părţi de propoziţie

1. Identifică şi transcrie, în textul dat, doar propoziţiile simple.

„Păsările plecaseră. Rămăsese numai una mică. Avea o aripă ruptă şi nu putea să zboare. Ea întrebă:

– Vreţi să mă lăsaţi să trăiesc între ramurile voastre, până s-o face vreme bună?

– Du-te de aici! răspunse stejarul.

Păsărica zbură."

(*Legenda bradului*)

2. Completează următoarele propoziţii simple cu partea de propoziţie potrivită.

... pluteşte.	Elevul....	Adie ....
... pădurea.	... cântă.	Copacii ....
Străluceşte	... coase.	... se gândeşte.

3. Dezvoltă propoziţiile simple, după model.

Soseşte vara. Soseşte grabnic vara cea luminoasă.

Copilul se joacă. – Vine ploaia!

Ursul mormăie. – A plecat Ionel?

4. Transformă propoziţiile dezvoltate în propoziţii simple.

„Ploaia turna cu găleata. Puhoaiele porniră la vale. Viforul şuiera în răstimpuri. Fulgere puternice spintecau văzduhul. Aerul clocotea sub descărcările tunetelor."

(Calistrat Hogaş – *Pe drumuri de munte*)

5. Grupează, pe două coloane, propoziţiile următoare.

Mergem la spectacol.

– Mai bine învaţă pentru examen!

Ce frumos plouă!

– Să speli vasele, te rog!

A vizionat un film istoric.

Acolo este un muzeu.

Propoziţii care comunică o informaţie, o constatare	Propoziţii care comunică un îndemn, o poruncă, o mirare, o rugăminte

6. Transformă enunţurile, ca în model.

– De ce ai plecat? **– De ce nu ai plecat?**
– Cum de ai reuşit la examen?
– Te rog, cântă!
Maria face o prăjitură.
Afară plouă.

– Du-te acolo! **– Nu te duce acolo!**
– Fă curat!
– Mergi mai repede!

7. Analizează fiecare propoziţie alegând dintre categoriile de mai jos pe cele potrivite.

- propoziţie simplă
- propoziţie dezvoltată
- propoziţie afirmativă
- propoziţie negativă

„Omul umbla destul de repede. Cosette se ţine de el fără greutate. Nu mai simţea oboseala."

(Victor Hugo – *Mizerabilii)*

„Tresări. El era altul? Picioruşele nu mai erau ale lui? Scânteiau picioruşele. Şi mai era îmbrăcat în aur! Trupuşorul scânteia."

(Emil Gîrleanu – *Gândăcelul)*

„Trăia pe vremuri un meşter priceput…"

(Carlo Collodi – *Pinocchio)*

„Să nu mai faci asta niciodată!"

(Edmondo de Amicis – *Învăţătorul nostru)*

8. Formulează o propoziţie:

a) simplă, enunţiativă, afirmativă;
b) simplă, negativă;
c) dezvoltată, afirmativă;
d) dezvoltată, enunţiativă, negativă;
e) simplă, afirmativă;
f) dezvoltată, negativă.

Predicatul verbal

1. Subliniază predicatele, apoi completează un tabel asemănător celui de mai jos.

„Înfiorarea vieţii mărunte se strecura prin marginea aceasta de pădure ... "

„Între frunze şi păiuş, stă un iepure roşcat, pitit pe labe."

(Mihail Sadoveanu – *În Pădurea Petrişorului)*

„La noi sunt codri verzi de brad
Şi câmpuri de mătase ..."

(Octavian Goga – *La noi)*

„Pe vârful unui deal înalt şi plin de tihărăi, se află vestita Cetatea Neamţului ..."

(Ion Creangă – *Amintiri din copilărie)*

„Vântul va bate. Toaca va suna. Bunicii îi vor găsi."

(Mihail Sadoveanu – *Dumbrava minunată)*

Predicatul	exprimat prin:	timpul	persoana	numărul

2. Completează spaţiile punctate cu predicatele potrivite, din coloana alăturată.

Acul mic haine scumpe ... .
După furtună ... vreme bună.
Fapta bună ... laudă.
Munca ... pe om.
Omul ... după fapte.

- nu are
- se cunoaşte
- coase
- vine
- înnobilează

3. Realizează corespondenţa între cele două coloane, pentru a obţine propoziţii.

- Iarba
- Elevii
- Dana

- aleargă.
- citeşte.
- a încolţit.

4. Găseşte predicate potrivite pentru a forma propoziţii.

Dora ... într-un hohot de râs.
... sora mea cea mare.
Cinci ... o echipă puternică.
Ei ... sub fereastra bucătăriei.
Muzeul ... într-un oraş apropiat.
Pe el l- ... tânărul acela.

5. Alcătuieşte câte o propoziţie în care predicatul exprimat prin verbul **învaţă** să fie aşezat la începutul, la sfârşitul sau în interiorul propoziţiei.

6. Formulează trei propoziţii în care verbul **a fi** (la timpul prezent, trecut şi viitor) să fie predicat verbal.

7. Realizează acordul predicatului cu subiectul.

„Pe muşchiul moale, cald ca o blană a pământului, căprioara (a sta) jos lângă iedul ei."

(Emil Gîrleanu – *Căprioara)*

„(A trăi) odată, la o stână din munţii cei înalţi, un cioban..."

(A. Dumitrescu – *Zâna celor şapte izvoare)*

„Şi (a ruga) pe Luminăţia-Sa, (a se îndesi) pe noi mai mult cu udeala..."

(Ion Creangă – *Povestea lui Harap-Alb)*

8. Alcătuieşte propoziţii în care verbul **a fi** să aibă funcţie sintactică de predicat verbal şi să fie la:

a) timpul prezent, persoana I, numărul singular;
b) timpul trecut, persoana a II-a, numărul plural;
c) timpul viitor, persoana a III-a, numărul singural.

9. Formulează propoziţii după schemele de mai jos.

a) P (verb) + S (subst. propriu)

b) S (subst. comun) + P. S. (adj.) + P (verb)

c) S (pronume personal) + P (verb)

d) P. S. (subst. comun) + P (verb) + P. S. (numeral) + S (subst. comun)

Subiectul

1. Analizează subiectele din textele date.

„Joacă fete şi băieţi
Hora-n bătătură.“
(Şt. O. Iosif – *Cântec)*

„Pe malul apei se-mpletesc
Cărări ce duc la moară.“
(George Coşbuc – *Mama)*

„În sat la noi sunt gospodari foarte deştepţi şi foarte harnici.“
(Mihail Sadoveanu – *În satul unui prieten)*

„Ferestrele şi uşile aveau rame de lemn frumos lucrate …“
(Mihail Sadoveanu – *Meşterul Blându)*

2. Găseşte predicate potrivite următoarelor subiecte.

Mestecenii, plopii şi ulmii … .	Eu …?
Un băiat şi o fetiţă … .	… noi şi dumnealor.
… dumneaei!	Maria şi Dan … .

3. Completează spaţiile punctate cu subiectele potrivite din coloana alăturată.

„… sărutară mânele lui «tata-moşu».“
(B.Şt. Delavrancea – *Bunicul)*

„Acolo erau …, după datina cea adevărată şi ortodoxă.“
(Mihail Sadoveanu – *Lipovenii)*

„… tocau în scoarţa copacilor.“
(Mihail Sadoveanu – *În Pădurea Petrişorului)*

„… ai ieşit la vânat?
– Da, răspund… .“
(Mihail Sadoveanu – *În Pădurea Petrişorului)*

- ciocănitori
- dumneata
- biserici, călugări, cântări şi cetanii
- un băietan ş-o fetiţă
- eu

4. Alcătuieşte propoziţii în care subiectul să fie exprimat prin:

a) substantiv propriu; b) un pronume personal de politeţe;
c) trei substantive comune; d) două pronume personale.

5. Realizează acordul predicatului cu subiectul.

„Râul (a curge) sub perdele de aburi."

(Mihail Sadoveanu – *Cocostârcul albastru)*

„Dragi-mi (a fi) mama şi tata, fraţii şi surorile şi băieţii satului."

(Ion Creangă – *Amintiri din copilărie)*

„Pentru paserile bălţii eu (a avea) o dragoste deosebită."

(Mihail Sadoveanu – *Pe Dunărea Veche)*

6. Scrie o scurtă compunere cu titlul **În tabără**, astfel încât cuvintele date să aibă funcţia sintactică de subiecte: ***Adrian şi Nicu, el, dumneaei, pădurea, rucsacul, stejari, fagi şi brazi, părinţii şi fraţii, noi, natura, cerul, soarele, aerul, ploaia şi fulgerele.***

7. Formulează propoziţii după schemele date.

S (subst. comun) + P (verb)

S (subst. comun + subst. comun) + P (verb)

P (verb) + S (subst. propriu + pronume personal)

P (verb) + S (pronume personal + pronume personal + pronume personal de politeţe)

8. Transformă subiectele simple în subiecte multiple şi realizează acordul predicatului cu subiectul.

Elevul râde. Dan şi Dora râd.

Fetiţa scrie. Bunica citeşte.
El doarme. Dumnealui munceşte.
Tu înveţi bine. Eu voi pleca în tabără.

Atributul

1. Subliniază atributele, apoi completează un tabel asemănător celui dat.

„Căzuse peste ţară iarnă grea, aspră, crâncenă.

(Zaharia Stancu – *Desculţ*)

„Omul izbise două pietre [...]. O frântură din soare veghea liniştită la căpătâiul omului.

(Vasile Voiculescu – *Revolta dobitoacelor*)

„Pletele lui albe şi creţe sunt nişte ciorchini de flori albe."

(B. Ştefănescu Delavrancea – *Bunicul*)

„Însă floarea din fereastră veghea printre frunzele ei ca o stea roşie prin încreţiturile unui nor."

(Mihai Eminescu – *Făt-Frumos din lacrimă*)

Atributul	exprimat prin:	felul	numărul	persoana	genul

2. Completează propoziţiile cu atribute potrivite.

Frunzele ... ... cad.

Pădurea ... ... freamătă.

S-au deschis florile de ... ...

... ... copii culeg mere.

3. Înlocuieşte spaţiile punctate cu atribute potrivite.

În locul zilelor (ce fel de?) ... şi (ce fel de?) ... au venit zilele (care?)... .

Vor înverzi frunzele (ale cui?) ... .

Pe câmp alergau (câţi?) ... iepuri.

Hainele (ale cui?) ... stau ordonate în dulap.

4. Alcătuieşte propoziţii în care cuvintele date să fie, pe rând, subiecte şi atribute, ca în model.

Elevul citeşte o poveste.
Carnetul **de elev** este oglinda acestuia.
Compunerea **elevului** mi-a plăcut.

• şcoală • ea • dumnealui • patru

5. Transcrie doar propoziţiile în care cuvintele scrise cu litere îngroşate sunt atribute. Analizează aceste atribute.

Îi dau **băiatului** o recompensă.
Mingea **băiatului** s-a spart.
Respectul pentru **el** mă onorează.
Mă feresc de **el**.

Primul alege o carte.
Primul alergător ia cupa.
Părerea **dumneavoastră** este bună.
Dumneavoastră aveţi dreptate.

6. Precizează forma corectă a atributelor indicate.

„Înconjurat de o ceată de (princhindel), cireşarul cel (cârni) şi (ciufulită) înjghebase acolo o (adevărat) insulă (veselie)."

(Constantin Chiriţă – *Drum bun, cireşari!)*

„Gâgâlici de (auriu) au năvălit sub aripile (cloşti)."

(Emil Gîrleanu – *În curtea mea)*

„Fumuri (albastru) se despleteau peste ramuri (singuratic)."

(Eusebiu Camilar – *Povestiri eroice)*

„Stolul (cocori) s-a rotit, vâslind cu aripile (ei) (mare) şi (obosit)."

(Cezar Petrescu – *Aurul negru)*

7. Formulează propoziţii după schemele date.

S (subst. comun) + A (subst. comun) + P (verb)

S (pronume personal de politeţe) + P (verb) + P.S. (subst. comun) + A (pronume personal)

S (subst. propriu) + P (verb) + P.S. (subst. comun) + A (adjectiv)

S (subst. comun) + P (verb) + A (numeral) + P.S. (subst. comun)

Complementul

1. Subliniază complementele, apoi completează un tabel asemănător celui dat.

„Păsările cerului coborâseră în poiană. Ele smulseră pe Păunaş din zbuciumul plânsului."

(Gala Galaction – *La Vulturi!*)

„După ce s-au urcat în turnurile de strajă oşteni pietroşi, Mircea s-a grăbit spre Argeş."

(Eusebiu Camilar – *Povestiri eroice*)

„Şi [...] din creştetul munţilor, li s-a despărţit cărarea."

(*Legenda Mureşului şi Oltului*)

„Maiorul sare de gâtul mamei şi o sărută [...].
– Nu vă supără fumul de tutun? [...]
– La noi se fumează."

(Ion Luca Caragiale – *Vizită*)

Complementul	exprimat prin:	felul	numărul	persoana	genul

2. Completează spaţiile punctate cu complemente potrivite.

Tu ai câştigat (ce?) ... de desene pe asfalt.
Eu (pe cine?)... apreciez pe (pe cine?)... .
Noi suntem în excursie la (unde?)... .
(cui?) dau lui (cui?) o (ce?)... .
Peste (când?)... soseşte trenul în (unde?) ... .
Am scris o scrisoare pentru (pentru cine?)... .
Noaptea coboară (cum?) ... peste (unde?) ... .

3. Dezvoltă propoziţiile simple, adăugând complemente potrivite.

Vântul adie.
Soarele străluceşte.
Cerul s-a întunecat.
Dan aleargă.
Eu citesc.
Dumneata ai mâncat.
Elevii şi învăţătoarea vor pleca.
Au apărut ghioceii.

4. Adaugă verbelor date complemente exprimate prin substantive şi pronume.

Eu stau < la bloc. / pe bancă. / cu tine.

Ei au scris < ..... / ..... / .....

Noi am mers < ..... / ..... / .....

Voi veţi învăţa < ..... / ..... / .....

Ele vor cânta < ..... / ..... / .....

Noi ridicăm < ..... / ..... / .....

5. Înlocuieşte complementele subliniate, exprimate prin substantive, cu pronume personale.

Merg **cu mama** la doctor.
Noi ne vom gândi **la bunica.**
Copiilor le place jocul cu mingea.
Se cumpără daruri **pentru sărbătoriţi.**
Toţi colegii vorbesc despre **Maria.**

6. Formulează propoziţii în care cuvintele date să fie, pe rând, subiecte, atribute, apoi complemente, ca în model.

Floarea răspândeşte un miros plăcut.
Petalele **florii** sunt roz.
I-am dăruit o **floare**.

• şcoală • Adrian • voi • dumnealor

7. Alcătuieşte propoziţii după schemele date.

C (pronume personal) + P (verb) + C (subst. propriu)

S (subst. propriu) + P (verb) + C (subst. comun) + C (subst. comun)

S (subst. comun) + A (adjectiv) + P (verb) + C (pronume personal de politeţe)

SCRIEREA FUNCŢIONALĂ ŞI CEA IMAGINATIVĂ

1. Redactează câte o invitaţie pentru următoarele ocazii:
• o aniversare; • organizarea unui spectacol; • deschiderea unei expoziţii.

2. Imaginează-ţi că eşti într-o tabără, departe de cei dragi. Adresează-le o scrisoare prin care le dai veşti despre tine.

3. Redactează o compunere pornind de la ilustraţia dată. Răspunde oral la întrebări. Dezvoltă ideile rezultate.

• Unde şi când se petrece acţiunea?
• Care sunt personajele care participă la întâmplare?
• Ce s-a întâmplat cu căţelul?
• Ce fac cei doi copii? De ce?
• Ce îi oferă mama?
• Ce ar putea face copiii cu căţelul?
• Ce sentimente ne trezeşte în suflet fapta copiilor?

4. Scrie o compunere cu titlul **Cu bunicul la pescuit**, având următorul plan:

Introducere:
• Anotimpul, momentul zilei în care se petrece întâmplarea
• Personajele care participă la acţiune

Cuprins:
• Pregătirile pentru pescuit
• Drumul până la baltă
• Alegerea locului potrivit
• Pescuitul
• „Surpriza“ din undiţă

Încheiere:
• Hazul întâmplării
• Întoarcerea acasă

5. Redactează o compunere despre o vizită la un muzeu sau o casă memorială (Poţi folosi ca titlu: Mărţişorul lui Arghezi, Ipoteştii lui Eminescu, Acasă la George Coşbuc, Gospodăria lui Badea Cârţan, Muzeul Ceasurilor etc.) Alcătuieşte întâi un plan propriu de idei.

6. Redactează o compunere cu titlul:

a) **O faptă bună**, având următorul început:

„Este toamnă târzie. Plouă cu nemiluita. Mihăiţă se întoarce grăbit de la şcoală. În faţa băiatului, un bătrân îşi şterge ochelarii. O rafală puternică de vânt îi smulge umbrela. Mihăiţă…"

b) **Atenţie la… neatenţie**, având următorul sfârşit:

„Toţi trecătorii se uitau mustrător la mine. Am înţeles că am greşit."

7. Realizează o compunere cu titlul **O expediţie în Delta Dunării**, folosind cuvintele şi expresiile date: ***mări de stuf, paradisul păsărilor, apusul de foc, sfiosul răsărit al soarelui, barca, vâsle, val molcom şi argintiu, pescarii, mişună, gâze felurite, amintiri de neuitat, exploatăm, am cercetat, se varsă.***

8. Imaginează-ţi o întâmplare în care un elev stă de vorbă cu o carte.

- redactează un plan al compunerii;
- dă un titlu potrivit acestei compuneri;
- dezvoltă planul utilizând în enunţuri expresii deosebite din lectura particulară;
- redactează dialogul dintre elev şi carte;
- ţine cont de aşezarea în pagină şi scrierea caligrafică.

9. Redactează compuneri cu titlul:

- O zi din viaţa unei flori;
- O întâmplare cu tâlc;
- Grivei, micul explorator;
- În ţara lui **NU ŞTIU** şi **NU POT**;
- La revedere, doamnă învăţătoare!

CUPRINS

Clasa I
a, A, m, M, u, U, n, N, i, I 3
e, E, r, R, o, O, c, C, ă, Ă, l, L 4
ce, Ce 7
t, T, s, S 8
p, P, v, V 9
ci, Ci 10
d, D, ş, Ş 11
î, Î, â 12
b, B, j, J 13
h, H, g, G 14
ge, Ge 15
ţ, Ţ, z, Z 16
gi, Gi 17
che, Che 18
f, F 19
chi, Chi 20
ghe, Ghe 21
ghi, Ghi 22
x, X, k, K, q, Q, y, Y 23
ŞTIU SĂ SCRIU ŞI SĂ CITESC!
Grupurile de litere ce, Ce, ci, Ci 24
Grupurile de litere ge, Ge, gi, Gi 25
Grupurile de litere che, Che, chi, Chi 26
Grupurile de litere ghe, Ghe, ghi, Ghi 27

Clasa a II-a
ALFABETUL 28
ce, Ce, ci, Ci, che, Che, chi, Chi (scrierea corectă) 30
ge, Ge, gi, Gi, ghe, Ghe, ghi, Ghi (scrierea corectă) 32
mp, mb (scrierea corectă) 34
CUVÂNTUL 35
Cuvinte cu înţeles asemănător 36
Cuvinte cu înţeles opus 38
Despărţirea cuvintelor în silabe 40

SUNETUL ŞI LITERA
Vocalele şi consoanele 41
Grupurile de sunete ea, ia, ie 42
Grupurile de sunete oa, ua, uă 43
Literele î, Î, â 44
Literele x, X 45
ORTOGRAME
într-o, într-un 46
dintr-o, dintr-un 47
SEMNE DE PUNCTUAŢIE
Punctul (.) 48
Semnul întrebării (?) 49
Semnul exclamării (!) 51
Linia de dialog (–) 53
Două puncte (:) 54
Virgula (,) 55
TEXTUL
Biletul 56
Alcătuirea unor texte după imagini 57
Alcătuirea unor texte după un şir de întrebări 58
MĂ VERIFIC!
Biletul 59
Alcătuirea unor texte după imagini 60
Alcătuirea unor texte după un şir de întrebări 61
Cuvântul. Scrierea corectă a cuvintelor 62
Propoziţia. Semne de punctuaţie 63

Clasa a III-a
PROPOZIŢIA 64
CUVÂNTUL 68
SUNETUL ŞI LITERA 71
ORTOGRAME
sa, s-a 75
sau, s-au 77
ia, iau, i-a, i-au 79
nea, ne-a 81
neam, ne-am 82
la, l-a 83

COMPUNERI 84
PĂRŢI DE VORBIRE
Substantivul 87
Adjectivul 89
Pronumele personal. Pronumele personal de politeţe 91
Numeralul 93
Verbul 94
PĂRŢI DE PROPOZIŢIE 96

Clasa a IV-a
CUVÂNTUL 99
ORTOGRAME
v-a, va 101
cel, ce-l 102
nu-l, n-o, nu-i 103
n-ai, n-am, n-are, n-aţi, n-ar 104
PĂRŢI DE VORBIRE
Verbul 105
Substantivul 107
Pronumele personal. Pronumele personal de politeţe 109
Numeralul 111
Adjectivul 112
PROPOZIŢIA
Părţi de propoziţie 114
Predicatul verbal 116
Subiectul 118
Atributul 120
Complementul 122
SCRIEREA FUNCŢIONALĂ ŞI CEA IMAGINATIVĂ 124

20 000 DE LEGHE

ARAMIS Junior

Dragă şcolarule,

Am conceput şi realizat această culegere pentru a-ţi fi de folos, atât la şcoală, în timpul orelor de limba şi literatura română, cât şi acasă, în studiul individual. Ea te va ajuta să-ţi însuşeşti regulile de exprimare orală şi scriere corectă şi să le aplici astfel încât să fii lăudat pentru felul îngrijit în care vorbeşti şi scrii.

Pe de altă parte, ne-am gândit să-ţi trezim interesul pentru lectură. Cum? Pe baza scenelor din îndrăgite creaţii literare, scene reconstituite cu ajutorul benzilor desenate (pe marginea fiecărei pagini) care, prin decupare şi asamblare, îţi vor oferi o binemeritată şi atractivă recompensă.

Iată cum te vei „juca":

1. Rezolvă toate exerciţiile de pe pagină.
2. Decupează banda desenată de pe margine, plasând foarfeca în punctul indicat mai jos şi urmând exact direcţia indicată de săgeata roşie. E foarte important să respecţi de fiecare dată aceste instrucţiuni.

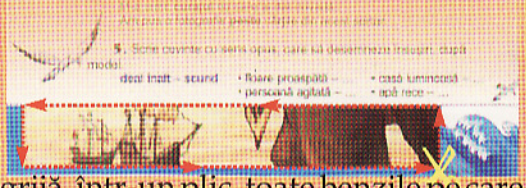

3. Păstrează cu grijă, într-un plic, toate benzile pe care le aduni.
4. La sfârşitul anului, asamblează benzile ca într-un puzzle pentru a obţine o imagine.
5. Lipeşte fiecare bandă pe un carton şi fixează tabloul astfel obţinut pe un perete al camerei tale.
6. Citeşte cartea al cărei titlu îl vei descoperi în tablou. Îţi va plăcea mult.

Mult succes!
Autoarele

ISBN 973-679-276-5
9789736792762